

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** ÁKINTM15
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** A digitális állam hálózatai
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Networks of digital state
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 3 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 50% gyakorlat, 50% elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Kormányzás és vezetés MA -
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar, Közszerkezési és Infotechnológiai Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Bányász Péter, PhD, adjunktus
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (14 EA + 14 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 16 (8 EA + 8 GY)
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 2 (1 EA + 1 GY)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A tantárgy célja olyan interdiszciplináris áttekintő ismereteket adni a hálózatok kutatás tudományterületéről, melynek segítségével a hallgatók a képessé válnak a digitális államban keletkező adatok újszerű értelmezésre, a nyilvánvaló és rejtett összefüggések felismerésére és ezek beépítésére a döntéshozatal és döntéshozatal során. A kurzus során megismerik a hálózatok fogalmát, fajtáit, ezek sajátosságait, elméleti és gyakorlati hátterüket, valamint esettanulmányokon keresztül alkalmazhatóságukat a közzszolgálatban.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): The aim of the course is to provide interdisciplinary overview knowledge in the field of Network Science, which will enable students to interpret the data generated in the digital state in a novel way, to recognize obvious and hidden relationships and to integrate them in decision making. The course introduces students to the concept, types and characteristics of networks, their theoretical and practical background, and their applicability in public service through case studies.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása: ismeri a kormányzás hatékonyságának feltételeit, modelljeit, gyakorlati kérdéseit, ismeri a kormányzati, gazdaságpolitikai és innovációs folyamatok nemzetközi tapasztalatait, ismeri a releváns hazai és nemzetközi szakirodalmat, tudományos kutatómunkához szükséges módszertani ismeretekkel rendelkezik.

Képességei: rendszerszintű szemlélet, komplex gondolkodás, stratégiai tervezés és elemzés, absztrakciós képesség, információs rendszerek alkalmazása.

Attitűdje: eredménycentrikus szemlélet, intuíció és módszeresség.

Autonómiája és felelőssége: munkáját szolgálatnak tekinti, alázattal, az emberek iránti tisztelettel, őket szolgálva cselekszik.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: the prerequisites, models and practical issues of effective governance, the international best practices of the governmental process, economic policy-making and innovation, the relevant national and international professional literature and the methodologies that are necessary for scientific research.

Capabilities: systemic approach and complex thinking, strategic planning and analysis, abstraction, applying information systems.

Attitude: his/her personal attitude is characterized by goal-oriented approach, his/her personal attitude is characterized by intuition and method.

Autonomy and responsibility: he/she considers his/her work as service, performs his/her duties with modesty, serving people with respect.

11. Előtanulmányi követelmények: -

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum:

12.1. Magyarul:

- 12.1.1. Gráfelmélet.
- 12.1.2. Véletlen hálózatok.
- 12.1.3. Skálafüggetlen tulajdonság.
- 12.1.4. A Barabási-Albert model.
- 12.1.5. Változó hálózatok.
- 12.1.6. Hálózati robosztusság.
- 12.1.7. Közösségek.
- 12.1.8. Terjedési jelenség.
- 12.1.9. Hálózatok a közszolgálatban.
- 12.1.10. Esettanulmányok.

12.2. Angolul – English:

- 12.2.1. Graph theory.
- 12.2.2. Random networks.
- 12.2.3. The scale-free property.
- 12.2.4. The Barabási-Albert model.
- 12.2.5. Evolving networks.
- 12.2.6. Network robustness.
- 12.2.7. Communities.
- 12.2.8. Spreading phenomena.
- 12.2.9. Networks in the public service.
- 12.2.10. Case studies.

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 2. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A követelmény a tanórákon történő részvétel. Az elfogadható hiányzások mértéke 25%, az efeletti távolmaradás esetén a tantárgy oktatója által meghatározott feladatot szükséges teljesíteni, mely a

témához kapcsolódó házidolgozat elkészítését jelenti.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Nappali munkarendben a 10. héten, levelező munkarendben a félév második felében, egyeztetett időpontban kerül sor ZH dolgozat megírására, melynek értékelése ötfokozatú skálán történik. A nem megfelelt értékelésű ZH-t egy alkalommal lehet javítani, nappali munkarendben az utolsó előadáson, levelező munkarendben egyeztetett időpontban. A ZH-n az addig leadott elméleti tananyagból történik a számonkérés.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Az aláírás megszerzésének feltétele a tanórákon részvétel a korábbiakban meghatározottak szerint és a ZH eredményes megírása. Ötfokozatú értékelés.

16.2. Az értékelés:

Az aláírás megszerzésének feltétele a tanórákon részvétel a korábbiakban meghatározottak szerint és a ZH eredményes megírása. Ötfokozatú értékelés.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges gyakorlati jegy (GYJ).

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Barabási Albert László: Behálózva - A hálózatok új tudománya. Libri Könyvkiadó Kft., Budapest, 2019. ISBN 9789633109717
2. Auer Ádám, Joó Tamás (szerk.): Hálózatok a közszolgálatban. Dialog Campus, Budapest, 2019. ISBN 978-963-531-080-7

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Albert-László Barabási: Network Science 1st Edition. Cambridge University Press, Cambridge, 2016. ISBN 978-1107076266
2. Friedl Katalin, Recski András, Simonyi Gábor: Gráfelméleti feladatok, Typotex, Budapest, 2006. ISBN: 9789639664012

Budapest, 2022.11.30.

Dr. Bányász Péter, PhD,
adjunktus sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** ÁEETM13
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** A hatékony és etikus vezetés gyakorlata
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** The practice of the efficient and ethical leadership
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 3 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 50% gyakorlat, 50% elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Kormányzás és vezetés MA -
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar, Emberi Erőforrás Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Kiss György Árpád, DSc, egyetemi tanár
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (14 EA + 14 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 16 (8 EA + 8 GY)
  - 8.2. **heti óraszám - nappali munkarend:** 2 (1 EA + 1 GY)
  - 8.3. **Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:** -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A tantárgy történetiségében elemzi az egyes vezetéselméleti és vezetéstechnikai irányzatokat. Áttekinti napjaink vezetésstudományi tendenciáit. A hallgatókkal megismerteti a különböző csoportokra (vállalati, gazdasági, közigazgatási, sport stb.) vonatkozó vezetési technikák alkalmazását. A tantárgy különös hangsúlyt fektet a hatékonyság és az etika, a cél-eszköz viszonyának az elemzésére. Ennek érdekében tárgyalja az egyes főbb etikai irányokat, valamint a hatékonyságot mindenképp tartó vezetési, vezetői irányzatokat, magatartásokat. A tantárgy célja, hogy a hallgatók összetett képet kapjanak a vezetés elméletéről és gyakorlatáról, valamint a hatékony és etikus szervezeti működést biztosító vezetői magatartás alapjairól. Ennek megfelelően a kurzus során a résztvevők a következő fő témakörökkel foglalkoznak: vezetői szerep, szereptípusok és a szerepformálást befolyásoló tényezők; a vezetői hatalma, vezetői hatalomkezelés; a vezetői működés hatása a szervezeti kultúrára, valamint a szervezeti értékekre; a sokszínű, diverzív szervezetiépítés lehetőségei; a vezetés és a szervezeti integritás kapcsolata.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): The subject analyzes individual trends in leadership theory and techniques in their historiography. It reviews current trends in management science. Students will be introduced to the application of management techniques for different groups (corporate, economic, administrative, sport, etc.). The subject pays special attention to the analysis of efficiency and ethics, the relationship between purpose and means. For the sake of that, it discusses each of the major ethical directions as well as leadership and managerial behaviors, trends that are most effective. The aim of the course is to provide students with a comprehensive understanding of leadership theory and practice and the foundations of leadership behavior that ensures efficient and ethical organization. Accordingly, the course addresses the following main topics to the participants: leadership, role types, and factors influencing role formation; managerial power, managerial power management; the impact of leadership on

organizational culture and organizational values; opportunities for varied, diverse organization building; the relationship between leadership and organizational integrity.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása: megismeri a különböző szervezeti kultúrákat, az azokra vonatkozó nézeteket, tisztában lesz a vezetői működés hatásával a szervezeti kultúrára valamint a szervezeti értékekre.

Képességei: rendszerszintű szemlélet, komplex gondolkodás, átfogó megközelítés, komplex problémakezelés, csoportmunka, hatékony együttműködés.

Attitűdje: szilárd erkölcsi alapok, integritás, tisztesség, eredménycentrikus szemlélet, empátia, érzékenység a társadalmi problémákkal szemben, igény az élethosszig tartó szakmai továbbképzésre.

Autonómiája és felelőssége: a vezetői munkát folyamatos tanulásnak tekinti, saját hibáiból tanul, képes tanácsot kérni és másokat meghallgatni.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: cognizes the different organizational cultures, and the views related to them, will be aware of the effect of managerial operation on organizational culture and values.

Capabilities: systemic approach and complex thinking, complex approach and problem solving, teamwork, effective cooperation.

Attitude: solid moral principles, integrity, honesty, goal-oriented approach, empathy and sensitivity to social issues, an ambition for a lifelong professional development.

Autonomy and responsibility: he/she regards leadership tasks as a continuous learning process. He/she can learn from his/her own mistakes and he/she is able to ask for advice and listen to others.

11. Előtanulmányi követelmények: -

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum:

12.1. Magyarul:

- 12.1.1. Vezetéstudományi és vezetéstechnikai irányzatok elemzése.
- 12.1.2. Vezetéstudományi tendenciák áttekintése.
- 12.1.3. Vezetési technikák alkalmazása.
- 12.1.4. A hatékonyság és az etika, a cél-eszköz viszonyának az elemzése.
- 12.1.5. Főbb etikai irányok tárgyalása.
- 12.1.6. Hatékony szemléletű vezetési, vezetői irányzatok, magatartások.
- 12.1.7. Vezetés elmélete és gyakorlata.
- 12.1.8. Hatékony és etikus szervezeti működést biztosító vezetői magatartás.
- 12.1.9. Vezetői szerep, szereptípusok és a szerepformálást befolyásoló tényezők.
- 12.1.10. A vezető hatalma, vezetői hatalomkezelés.
- 12.1.11. A vezetői működés hatása a szervezeti kultúrára, szervezeti értékekre.
- 12.1.12. A sokszínű, diverzív szervezetiépítés lehetőségei.
- 12.1.13. A vezetés és a szervezeti integritás kapcsolata.

12.2. Angolul – English:

- 12.2.1. Analysis of management theoretical and management technical trends.
- 12.2.2. Overview of trends in management science.
- 12.2.3. Application of managerial techniques.

- 12.2.4. Analyzing the relationship between efficiency and ethics, purpose and means.
- 12.2.5. Discussing major ethical directions.
- 12.2.6. Effective approach to leadership, managerial trends, behaviors.
- 12.2.7. Theory and practice of leadership.
- 12.2.8. Leadership that ensures effective and ethical organizational operation.
- 12.2.9. Leadership, role types and factors influencing role formation.
- 12.2.10. Leadership power, leadership power management.
- 12.2.11. Impact of leadership on organizational culture and organizational values.
- 12.2.12. Possibilities of varied, diverse organization building.
- 12.2.13. Relationship between leadership and organizational integrity.

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 4. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

Követelmény a tanórákon történő részvétel. A hallgató köteles a foglalkozások legalább 75%-án részt venni. Az elfogadható hiányzások mértéke 25%, az e feletti távolmaradás esetén a tantárgy oktatója által meghatározott feladatot szükséges teljesíteni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A foglalkozások során órai munka és csapatmunka, valamint házi feladatok.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

A gyakorlati jegy megszerzéséhez szükséges a gyakorlatvezető által a foglalkozásokon megjelölt szakirodalom, szemelvények feldolgozása, megismerése, valamint a webinárium keretében hozzáférhető előadások anyagának ismerete.

16.2. Az értékelés:

A gyakorlati jegy megszerzéséhez szükséges a gyakorlatvezető által a foglalkozásokon megjelölt szakirodalom, szemelvények feldolgozása, megismerése, valamint a webinárium keretében hozzáférhető előadások anyagának ismerete.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges gyakorlati jegy (GYJ).

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Hatékony és etikus vezetés: Szöveggyűjtemény (szerk: Kiss György- Kis Norbert) Ludovika Egyetemi Kiadó 2021.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Henry Fayol: Ipari és általános vezetés, Budapest, KJK, 1984, ISBN: 9632214919;
2. Frederick Taylor: Üzemvezetés, A tudományos vezetés alapjai, Budapest, KJK, 1983, ISBN: 9632213270,
3. Daniel Jones – James Womack: Lean szemlélet, A veszteségmentes, jól működő vállalat alapjai, Budapest, HVG könyvek, 2009, ISBN:9789639686830,
4. Capparell Stephanie – Morrell Margot: A Shackleton-modell - Déli-sarki expedíció mint vezetéselmélet, Budapest, HVG könyvek, 2008, ISBN:9789639686625

5. Alex Ferguson (with Michael Moritz): Leading, London, Hachette Books, 2016, ISBN/ASIN: 0316268100
6. Niccolo Machiavelli: A fejedelem, Budapest, Helikon, 2019, ISBN:9789632275406,
7. Hajnak György: Igazgatási kultúra és New Public Management reformok, Budapest, Budapesti Közgazdaságtudományi és Államigazgatási Egyetem Gazdálkodás- és Szervezéstudományi Doktori Program, 2004, PhD értekezés,
8. Arisztotelész: Nikomakhoszi Etika, Budapest, Európa, 1997, ISBN: 9630761602

Budapest, 2021.01.05.

Dr. Kiss György Árpád, DSc,
egyetemi tanár sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** ÁKKTM15
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** A kormányzás intézményi alapjai és folyamata
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Institutions and Actions of Government
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 5 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 67% gyakorlat, 33% elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Kormányzás és vezetés MA -
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar, Kormányzástani és Közpolitikai Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Fejes Zsuzsanna, PhD, egyetemi docens
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 42 (14 EA + 28 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 24 (12 EA + 12 GY)
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 3 (1 EA + 2 GY)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A tantárgy a modern államkormányzás koncepcióit, intézményi formáit és folyamatelveit az európai és kiemelten a magyar tapasztalatokra építve tekinti át. A tematika része a kormányzás politikai és ideológiai meghatározottságának, szakpolitikai-ágazati felépítésének, szervezeti és működési karaktereinek, demokratizmusának és átláthatóságának, stabilitásának, a társadalmi biztonsággal, jólléttel és igazságossággal összefüggő feladatainak, gazdasági és versenyképességi kihívásainak, erőforrás - és kimeneti hatékonyságának, technológiai és globális fenntarthatósági kihívásokkal kapcsolatos kérdéseinek áttekintése.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): The course reviews the concepts, institutional forms and process-principles of modern government, drawing on European and, above all, Hungarian experiences. Part of the thematic is the overview of the questions related to the governance's political and ideological determination, policy-sectoral structure, organizational and operational characteristics, democracy and transparency, stability, tasks connected with social security, welfare and justice, economic and competitiveness challenges, resource and output efficiency, technological and global sustainability.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása: ismeri a kormányzás hatékonyságának feltételeit, modelljeit, gyakorlati kérdéseit, ismeri a kormányzati stratégiai tervezés és a fejlesztéspolitikák tapasztalatait, ismeri az állami versenyképesség jó gyakorlatait- a kormányzati innovációs folyamatok nemzetközi tapasztalatait, átlátja az ágazati szakpolitikák tervezésének és érvényesítésének komplexitását.

Képességei: nemzetstratégiai szintű gondolkodás, stratégiai tervezés és elemzés, átfogó megközelítés, komplex problémakezelés, intézkedések előzetes és utólagos komplex hatáselemzése.

Attitűdje: intuíció és módszeresség, empátia, érzékenység a társadalmi problémákkal szemben, közszolgálati elkötelezettség és igény a minőségi munkára.

Autonómiája és felelőssége: a vezetői munkát folyamatos tanulásnak tekinti, saját hibáiból tanul, képes tanácsot kérni és másokat meghallgatni.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: the prerequisites, models and practical issues of effective governance, the history of strategic planning in government and development policies, the best practices of state competitiveness, the international best practices of the governmental process making and innovation, the complex issues of planning and implementing sectoral policies.

Capabilities: comprehending issues on the national strategy level, strategic planning and analysis, complex approach and problem solving, evaluating the complex impact assessment of the efficiency of measures before and after their application.

Attitude: intuition and method, empathy and sensitivity to social issues, a dedication to public service and quality work.

Autonomy and responsibility: he/she regards leadership tasks as a continuous learning process. He/she can learn from his/her own mistakes and he/she is able to ask for advice and listen to others.

11. Előtanulmányi követelmények: -

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum:

12.1. Magyarul:

- 12.1.1. A modern államkormányzás koncepciói.
- 12.1.2. A modern államkormányzás intézményi formái és folyamatelvei.
- 12.1.3. A kormányzás politikai és ideológiai meghatározottságával kapcsolatos kérdések.
- 12.1.4. A kormányzás szakpolitikai-ágazati felépítésével kapcsolatos kérdések.
- 12.1.5. A kormányzás szervezeti és működési karaktereivel kapcsolatos kérdések.
- 12.1.6. A kormányzás demokratizmusának és átláthatóságával kapcsolatos kérdések.
- 12.1.7. A kormányzás stabilitásával kapcsolatos kérdések.
- 12.1.8. A kormányzás társadalmi biztonsággal kapcsolatos kérdések.
- 12.1.9. A kormányzás jólléttel és igazságossággal összefüggő feladataival kapcsolatos kérdések.
- 12.1.10. A kormányzás gazdasági és versenyképességi kihívásaival kapcsolatos kérdések.
- 12.1.11. A kormányzás erőforrás - és kimeneti hatékonyságával, kapcsolatos kérdések.
- 12.1.12. A kormányzás technológiai és globális fenntarthatósági kihívásokkal kapcsolatos kérdések.

12.2. Angolul – English:

- 12.2.1. The concept of the modern government.
- 12.2.2. The institutional forms and process-principles of modern government.
- 12.2.3. Questions of governance related to political and ideological determination.
- 12.2.4. Questions of governance related to policy-sectoral structure.
- 12.2.5. Questions of governance related to organizational and operational characteristics.
- 12.2.6. Questions of governance related to democracy and transparency.
- 12.2.7. Questions of governance related to stability.
- 12.2.8. Questions of governance related to social security.

- 12.2.9. Questions of governance related to tasks connected with welfare and justice.
- 12.2.10. Questions of governance related to economic and competitiveness challenges.
- 12.2.11. Questions of governance related to resource and output efficiency.
- 12.2.12. Questions of governance related to technological and global sustainability.

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 3. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

Követelmény a tanórákon történő részvétel. A hallgató köteles a foglalkozások legalább 75%-án részt venni. Az elfogadható hiányzások mértéke 25%, az e feletti távolmaradás esetén a tantárgy oktatója által meghatározott feladatot szükséges teljesíteni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A foglalkozások során órai munka és csapatmunka, valamint házi feladatok.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

A gyakorlati jegy megszerzéséhez szükséges a gyakorlatvezető által a foglalkozásokon megjelölt szakirodalom, szemelvények feldolgozása, megismerése, valamint a webinárium keretében hozzáférhető előadások anyagának ismerete.

16.2. Az értékelés:

A gyakorlati jegy megszerzéséhez szükséges a gyakorlatvezető által a foglalkozásokon megjelölt szakirodalom, szemelvények feldolgozása, megismerése, valamint a webinárium keretében hozzáférhető előadások anyagának ismerete.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges gyakorlati jegy (GYJ).

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Szöveggyűjtemény: A kormányzás intézményi alapjai és folyamata, (szerk: Kis Norbert) Ludovika Egyetemi Kiadó 2020.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Kormányzástan és közpolitika, (Szerk Kaiser Tamás) Dialóg Kiadó, 2019.
2. Magyarország Kormányainak programjából 1990-2018.
3. Magyarország Kormányának Ügyrendje
4. Stumpf István: Erős Állam – Alkotmányos korlátok, Századvég 2014.
5. A jó állam mérhetősége (Szerk: Kaiser Tamás), Dialóg Kiadó, 2018.
6. Kis, Norbert: A bizalom szerepe és hatása az állam működésére és fenntarthatóságára. Pénzügyi Szemle LXIII: 3 pp. 289-303., 15 p. (2018)
7. Müller György: Magyar kormányzati viszonyok, Dialóg Kiadó 2011.
8. Sárközy Tamás: Kormányzástan, HVG-Orac, 2017.

Budapest, 2021.01.05.

Dr. Fejes Zsuzsanna, PhD,
egyetemi docens sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** EPÁKM01
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** A kormányzás politikai filozófiája
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** The Political philosophy of governance
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 5 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 67% gyakorlat, 33% elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Kormányzás és vezetés MA -
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Eötvös József Kutatóközpont, Politika- és Államelméleti Kutatóközpont
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Hörcher Ferenc, DSc, kutatóprofesszor
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1.** össz óraszám/félév:
    - 8.1.1. nappali munkarend: 42 (14 EA + 28 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 20 (8 EA + 12 GY)
  - 8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 3 (1 EA + 2 GY)
  - 8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A tantárgy célja elméleti-filozófiai (és nem aktuális, nem gyakorlatias, nem empirikus) bevezetés a kormányzat, mint politikai intézmény működésébe, és a kormányzásba, mint politikai tevékenységbe. A feldolgozás alapja a klasszikus politikai filozófusok írásai (Locke, Kant, Burke, Oakeshott), valamint a kortárs politikai filozófia és politikaelmélet klasszikus nyugati és hazai irodalma. Másfelől fontos szerepet kap majd benne az a koramodern korszakban kialakuló államrend, ami az európai országokat jellemzi. Kiemelt figyelmet kap egyfelől a rule of law eszményének kialakulása, mint a kormányzat mozgásterét korlátozó külső feltétel, másfelől viszont a karizma, erény, karakter, vízió, kreativitás, kooperáció, mint a kormányzási működés hatékonyságát biztosító, sőt növelő tényezők is.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): The aim of the course is to provide a theoretical-philosophical (and not actual, not practical, not empirical) introduction to the functioning of the government, as a political institution and to the governance, as a political activity. The basis of the processing is the writings of classical political philosophers (Locke, Kant, Burke, Oakeshott), as well as classical Western and Hungarian literature on contemporary political philosophy and political theory. On the other hand, the pre-modern state order, that characterizes European countries, gets an important role in the course. Particular attention is given to the emergence of the rule of law as an external condition that limits the government's room for maneuver, and also to charisma, virtue, character, vision, creativity, and cooperation, as factors that enhance or even increase the effectiveness of governance.
- 10. Elérendő kompetenciák (magyarul):**
Tudása: átlátja az állam intézményrendszerét, alkotmányjogi, közjogi kereteit, az alaptörvény értékrendszerét, ismeri a kormányzati stratégiai tervezés és a fejlesztéspolitikák tapasztalatait, ismeri az állami versenyképesség jó gyakorlatait a szervezeti hatékonyság és teljesítmény fejlesztésének és mérésének hazai és nemzetközi tapasztalatait, ismeri a kormányzati,

gazdaságpolitikai és innovációs folyamatok nemzetközi tapasztalatait.

Képességei: átfogó megközelítés, komplex problémakezelés.

Attitűdje: szilárd erkölcsi alapok, integritás, tisztesség, eredménycentrikus szemlélet.

Autonómiája és felelőssége: munkáját szolgálatnak tekinti, alázattal, az emberek iránti tisztelettel, őket szolgálva cselekszik, tetteiért felelősséget vállal, beosztottjainak teljesítményéért is vállalja a felelősséget.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: public institutions, the framework of the Constitution and public law and the principles of the Fundamental Law, the history of strategic planning in government and development policies, the best practices of state competitiveness, the domestic and international best practices of improving organizational efficiency and performance, the international best practices of the governmental process, economic policy-making and innovation.

Capabilities: complex approach and problem solving.

Attitude: goal-oriented approach.

Autonomy and responsibility: he/she considers his/her work as service, performs his/her duties with modesty, serving people with respect, he/she takes responsibility for his/her own actions as well as for the performance of his/her subordinates.

11. Előtanulmányi követelmények: -

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum:

12.1. Magyarul:

- 12.1.1. Elméleti-filozófiai bevezetés a kormányzat működésébe.
- 12.1.2. Elméleti-filozófiai bevezetés a politikai intézmény működésébe.
- 12.1.3. Elméleti-filozófiai bevezetés a kormányzásba.
- 12.1.4. Klasszikus politikai filozófusok írásai (Locke, Kant, Burke, Oakeshott).
- 12.1.5. Kortárs politikai filozófia és politikaelmélet klasszikus nyugati és hazai irodalma.
- 12.1.6. A koramodern korszakban kialakuló államrend.
- 12.1.7. A rule of law eszményének kialakulása.
- 12.1.8. A kormányzat mozgásterét korlátozó külső feltételek.
- 12.1.9. A kormányzási működés hatékonyságát növelő tényezők: karizma, erény, karakter, vízió, kreativitás, kooperáció.

12.2. Angolul – English:

- 12.2.1. Theoretical-philosophical introduction to the functioning of government.
- 12.2.2. Theoretical-philosophical introduction to the functioning of the political institution.
- 12.2.3. Theoretical-philosophical introduction to the governance.
- 12.2.4. Writings of classical political philosophers (Locke, Kant, Burke, Oakeshott).
- 12.2.5. Classical Western and Hungarian literature on contemporary political philosophy and political theory.
- 12.2.6. The pre-modern state order.
- 12.2.7. The emergence of the idea of rule of law.
- 12.2.8. The external conditions that limits the government's room for maneuver.

12.2.9. The factors that enhance the effectiveness of governance: charisma, virtue, character, vision, creativity, and cooperation.

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 3. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

Követelmény a tanórákon történő részvétel. A hallgató köteles a foglalkozások legalább 75%-án részt venni. Az elfogadható hiányzások mértéke 25%, az e feletti távolmaradás esetén a tantárgy oktatója által meghatározott feladatot szükséges teljesíteni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A foglalkozások során órai munka és csapatmunka, valamint házi feladatok.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

A gyakorlati jegy megszerzéséhez szükséges a gyakorlatvezető által a foglalkozásokon megjelölt szakirodalom, szemelvények feldolgozása, megismerése, valamint a webinárium keretében hozzáférhető előadások anyagának ismerete.

16.2. Az értékelés:

A gyakorlati jegy megszerzéséhez szükséges a gyakorlatvezető által a foglalkozásokon megjelölt szakirodalom, szemelvények feldolgozása, megismerése, valamint a webinárium keretében hozzáférhető előadások anyagának ismerete.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges gyakorlati jegy (GYJ).

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Arisztotelész: Politika, ford. Szabó Miklós, Gondolat Kiadó, 1989.
2. John Locke: Értekezés a polgári kormányzatról, ford. Endreffy Zoltán, Gondolat Kiadó, Budapest, 1986.
3. Michael Oakeshott: Politikai racionalizmus, in: M. Oakeshott: Politikai racionalizmus, szerk. Molnár Attila Károly, Új Mandátum Könyvkiadó, Budapest, 2001, 123-151.
4. A magyar politikai rendszer – negyedszázad után, szerk. Körösi András, Osiris _ MTA, Budapest, 2015

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Michael J. Sandel: Mi igazságos... és mi nem? A helyes cselekvés elmélete és gyakorlata, ford. Felcsuti Péter, Corvina, Budapest, 2012.
2. Pierre Manent: Politikai filozófia felnőtteknek. A demokratikus társadalom láttelepe, ford. Kende Péter, Osiris Kiadó, Budapest, 2003.
3. Ferenc Hörcher és Thomas Lorman, szerk. A History of the Hungarian Constitution. Law, Government and Political Culture in Central Europe, IB Tauris, London, New York, 2019.

Budapest, 2021.01.05.

Dr. Hörcher Ferenc, DSc,
kutatóprofesszor sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** ÁKINTM16
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** A közigazgatás és közszolgáltatás hatékonysága: adat- és hatáselemzések
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Efficiency of public administration and public services: data and impact analyzes
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 4 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 50% gyakorlat, 50% elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Kormányzás és vezetés MA -
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar, Közszervezési és Infotechnológiai Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Budai Balázs, PhD, egyetemi docens
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (14 EA + 14 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 16 (8 EA + 8 GY)
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 2 (1 EA + 1 GY)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A tantárgy a közigazgatás hatékonyságával összefüggő főbb területeket veszi számba, így kitér a hatékonyság fogalmára, értelmezésére, megközelítésére, a hatás és hatékonyságelemzés alapfogalmaira, a hatékonyság és a versenyképesség összefüggéseire, a közigazgatás hatékonyságának mérésére, főbb mutatószámaira, az eljárás és feladathatékonyság kérdéseire, a szervezet és személyzethatékonyságra, valamint a digitalizáció és a hatékonyság összefüggéseire.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): The course covers the main areas related to public administration efficiency, including the concept, interpretation, approaches, basic concepts of impact and efficiency analysis, correlation of efficiency and competitiveness, measurement of public administration efficiency, key indicators, process and task efficiency, and staff efficiency, and the relationship between digitization and efficiency.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása: ismeri a kormányzás hatékonyságának feltételeit, modelljeit, gyakorlati kérdéseit, ismeri az állami versenyképesség jó gyakorlatait a szervezeti hatékonyság és teljesítmény fejlesztésének és mérésének hazai és nemzetközi tapasztalatait, releváns hazai és nemzetközi szakirodalom ismerete, tudományos kutatómunkához szükséges módszertani ismeretekkel rendelkezik.

Képességei: rendszerszintű szemlélet, komplex gondolkodás, átfogó megközelítés, komplex problémakezelés.

Attitűdje: eredménycentrikus szemlélet, nyitott és kritikus gondolkodás.

Autonómiája és felelőssége: tetteiért felelősséget vállal, beosztottjainak teljesítményéért is vállalja

a felelősséget.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: the prerequisites, models and practical issues of effective governance, the best practices of state competitiveness, the domestic and international best practices of improving organizational efficiency and performance, the relevant national and international professional literature and the methodologies that are necessary for scientific research.

Capabilities: systemic approach and complex thinking, complex approach and problem solving.

Attitude: goal-oriented approach, open-mindedness and critical thinking.

Autonomy and responsibility: he/she takes responsibility for his/her own actions as well as for the performance of his/her subordinates.

11. Előtanulmányi követelmények: -

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum:

12.1. Magyarul:

- 12.1.1. A közigazgatás hatékonyságával összefüggő főbb területeket bemutatása.
- 12.1.2. A hatékonyság fogalma.
- 12.1.3. A hatékonyság értelmezése.
- 12.1.4. A hatékonyság megközelítése
- 12.1.5. A hatás és hatékonyságelemzés alapfogalmai.
- 12.1.6. A hatékonyság és a versenyképesség összefüggései.
- 12.1.7. A közigazgatás hatékonyságának mérése, főbb mutatószámai.
- 12.1.8. Az eljárás és feladathatékonyság kérdései.
- 12.1.9. A szervezet és személyzethatékonyság.
- 12.1.10. A digitalizáció és a hatékonyság összefüggései.

12.2. Angolul – English:

- 12.2.1. Introduction of the main areas related to the efficiency of public administration.
- 12.2.2. The concept of efficiency.
- 12.2.3. Interpretation of efficiency.
- 12.2.4. The approach of efficiency.
- 12.2.5. The basic concepts of impact and effectiveness-analysis.
- 12.2.6. The coherence between effectiveness and competitiveness.
- 12.2.7. The measurement of effectiveness of the public administration, its main index numbers.
- 12.2.8. The questions of procedure and task-efficiency.
- 12.2.9. The organization and staff-efficiency.
- 12.2.10. The coherence between effectiveness and digitalization.

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 3. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

A foglalkozásokon való részvétel kötelező.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

Csoportmunka-feladat, a félév elején ismertetett témakörből.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

A csoportmunka teljesítése és a foglalkozások látogatása a tanterv szerint. Írásbeli számonkérés, öt fokozatú értékeléssel.

16.2. Az értékelés:

A csoportmunka teljesítése és a foglalkozások látogatása a tanterv szerint. Írásbeli számonkérés, öt fokozatú értékeléssel.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges gyakorlati jegy (GYJ).

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Budai B.B.: A közigazgatás újragondolása – Alkalmazkodás, megújulás, hatékonyság. Akadémiai, Budapest, 2017.
2. Bozsó G. – Jugovits K. – Szabó T.: Közigazgatási feladatellátás hatékonysága és hatáselemzése; Közigazgatási tanulmányok, NKE-VTKI, Budapest, 2016.
3. Major K.: Hatásvizsgálati kézikönyv. I. kötet: Hatásvizsgálat elemzőknek. HÉTFA Kutatóintézet, Budapest, 2013.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Horváth M. Tamás (szerk.) Kilengések. Közszolgáltatási változások. Dialóg Campus, Pécs, 2013,
2. Kovács Zoltán Ákos–Pénzes Petra–Bogóné Jehoda Rozália: E-közigazgatási költség-hatékonysági módszertanok és benchmarking/monitoring rendszer kidolgozása. Kopint-Datorg, Bp., 2008.
3. Renda, Andrea–Schrefler, Lorna–Luchetta, Giacomo–Zavatta, Roberto: Assessing the costs and benefits of regulation. Study for the European Commission, Brussels, 2013.
4. Womack, James P.–Jones, Daniel T.: Lean szemlélet. HVG könyvek, Bp., 2009.

Budapest, 2021.01.05.

Dr. Budai Balázs, PhD,
egyetemi docens sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** ÁKKTM12
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Állampénzügyek - államháztartás
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Public Finance and State Management
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 6 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 67% gyakorlat, 33% elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Kormányzás és vezetés MA -
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar, Kormányzástani és Közpolitikai Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Lentner Csaba, CsC, egyetemi tanár
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 42 (14 EA + 28 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 20 (8 EA + 12 GY)
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 3 (1 EA + 2 GY)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Az állampénzügyek történelmi dimenziói, összefüggései nemzetközi és hazai vetületben. A magyar állampénzügyek fejlődéstörténete a magyar kapitalizmus kezdetétől napjainkig. Az intézményi gondolkodás és az állampénzügyek reneszánsza a 2007-2008-as válság után. Állampénzügyi modellek és nemzetgazdasági tervezési módszertan, költségvetési és zárszámadási törvények. Az államirányítás és államháztartás pénzügyi jogszabályi és operatív rendszere. Fiskális mechanizmusok, fiskális szabályozás. Nemzeti vagyongazdálkodás hazai és külföldi trendjei, történelmi vetületben. Jó kormányzást segítő monetáris mechanizmusok, monetáris szabályozás, mikroprudenciális felügyelés nemzetközi kitekintéssel. Költségvetési ellenőrzés nemzetközi és hazai gyakorlata. Állami Számvevőszék, Kormányzati Ellenőrzési Hivatal és belső ellenőrzés. Adóellenőrzés szabályozása és módszertana. A költségvetési rend szerint gazdálkodók döntési mechanizmusai az eredmény szemléletű számvitel segítségével. Államkincstár – kincstári gazdálkodás. Államadósság finanszírozás. Magyarország és az Európai Unió közpénzügyi kapcsolatai. Magyarország és a nemzetközi pénzügyi intézmények. Szakértői döntéselőkészítés alapjai és módszertana.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): Historical dimensions and interrelationships of public finances in international and domestic context. The history of the development of Hungarian public finances from the beginning of Hungarian capitalism to the present day. The renaissance of institutional thinking and public finance after the 2007-2008 crisis. Government finance models and national economy planning methodology, budget and final account laws. The financial legal and operational system of public administration and public finances. Fiscal mechanisms, fiscal regulation. National and foreign trends in national wealth management, in historical terms. Monetary mechanisms to promote good governance, monetary regulation, micro-prudential supervision with an international perspective. International and domestic practice of budgetary control. State Audit Office, Governmental Supervisory Agency and

internal supervision. Tax control regulation and methodology. Decision-making mechanisms for farmers under the budgetary order with accrual accounting. Exchequer – treasury management. State-debt financing. Public finance relations between Hungary and the European Union. Hungary and the international financial institutions. Fundamentals and methodology of expert decision making.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása: rendelkezik a kormányzati és közigazgatási feladatok közgazdasági és közpénzügyi megalapozásához szükséges tudással.

Képességei: képes komplex tervezési folyamatok átlátására, értékelésére, nyomon követésére, ellenőrzési és szabályozási feladatok végrehajtására, képes gazdaságpolitikai intézkedések elemzésére, a múltbeli tapasztalatok felhasználására, illetve mindezeknek a jelenkori kihívások kezelésébe való integrálására, olyan rendszerszintű ismeretkörrel és szemlélettel rendelkezik, amely alapján képes az állampénzügyi irányítás és az államháztartás szervezeti egységeiben felelős döntéseket meghozni.

Attitűdje: új ismeretek, javaslatok befogadására nyitott, kritikus gondolkodású, pozitív beállítottságú, ambiciózus közszolga, önkontrollra és egészséges önkritikára képes.

Autonómiája és felelőssége: munkáját a köz szolgálatának tekinti, alázattal, az emberek iránti tisztelettel, őket szolgálva cselekszik.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: the principles of economics and public finance to support governmental and public administration duties.

Capabilities: systemic approach and complex thinking, strategic planning and analysis, abstraction, complex approach and problem solving.

Attitude: open-mindedness and critical thinking, optimism, a positive attitude, ambition and curiosity, self-control and self-criticism.

Autonomy and responsibility: he/she considers his/her work as service, performs his/her duties with modesty, serving people with respect.

11. Előtanulmányi követelmények: -

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum:

12.1. Magyarul:

- 12.1.1. Az állampénzügyek történelmi dimenziói, összefüggései nemzetközi és hazai vetületben.
- 12.1.2. A magyar állampénzügyek fejlődéstörténete a magyar kapitalizmus kezdetétől napjainkig.
- 12.1.3. Az intézményi gondolkodás és az állampénzügyek reneszánsza a 2007-2008-as válság után.
- 12.1.4. Állampénzügyi modellek és nemzetgazdasági tervezési módszertan.
- 12.1.5. Költségvetési és zárszámadási törvények.
- 12.1.6. Az államirányítás és államháztartás pénzügyi jogszabályi és operatív rendszere.
- 12.1.7. Fiskális mechanizmusok, fiskális szabályozás.
- 12.1.8. Nemzeti vagyongazdálkodás hazai és külföldi trendjei, történelmi vetületben.
- 12.1.9. Jó kormányzást segítő monetáris mechanizmusok, monetáris szabályozás, mikroprudenciális felügyelés nemzetközi kitekintéssel.
- 12.1.10. Költségvetési ellenőrzés nemzetközi és hazai gyakorlata.
- 12.1.11. Állami Számvevőszék, Kormányzati Ellenőrzési Hivatal és belső ellenőrzés.
- 12.1.12. Adóellenőrzés szabályozása és módszertana.

- 12.1.13. A költségvetési rend szerint gazdálkodók döntési mechanizmusai.
- 12.1.14. Kincstári gazdálkodás.
- 12.1.15. Államadósság finanszírozása.
- 12.1.16. Magyarország és az Európai Unió közpénzügyi kapcsolatai.
- 12.1.17. Magyarország és a nemzetközi pénzügyi intézmények.
- 12.1.18. Szakértői döntéselőkészítés alapjai és módszertana.

12.2. Angolul – English:

- 12.2.1. Historical dimensions and connections of state finances in international and domestic context.
- 12.2.2. The history of the development of Hungarian state finances from the beginning of Hungarian capitalism to the present day.
- 12.2.3. The renaissance of institutional thinking and public finance after the 2007-2008 crisis.
- 12.2.4. Government finance models and national economy planning methodology.
- 12.2.5. Budget and final account laws.
- 12.2.6. The financial legal and operational system of public administration and public finances.
- 12.2.7. Fiscal mechanisms, fiscal regulation.
- 12.2.8. National and foreign trends in national wealth management, in historical terms.
- 12.2.9. Monetary mechanisms to promote good governance, monetary regulation, micro-prudential supervision with an international perspective.
- 12.2.10. International and domestic practice of budgetary control.
- 12.2.11. State Audit Office, Governmental Supervisory Agency and internal supervision.
- 12.2.12. Tax control regulation and methodology.
- 12.2.13. Decision-making mechanisms for farmers under the budgetary order.
- 12.2.14. Treasury management.
- 12.2.15. State-debt financing.
- 12.2.16. Public finance relations between Hungary and the European Union.
- 12.2.17. Hungary and the international financial institutions.
- 12.2.18. Fundamentals and methodology of expert decision making.

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 2. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

Követelmény a tanórákon történő részvétel. A hallgató köteles a foglalkozások legalább 75%-án részt venni. Az elfogadható hiányzások mértéke 25%, az e feletti távolmaradás esetén a tantárgy oktatója által meghatározott feladatot szükséges teljesíteni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A foglalkozások során órai munka és csapatmunka, valamint házi feladatok.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

A gyakorlati jegy megszerzéséhez szükséges a gyakorlatvezető által a foglalkozásokon megjelölt

szakirodalom, szemelvények feldolgozása, megismerése, valamint a webinárium keretében hozzáférhető előadások anyagának ismerete, esettanulmányok készítése, önálló szakirodalomfeldolgozások előadása.

16.2. Az értékelés:

A gyakorlati jegy megszerzéséhez szükséges a gyakorlatvezető által a foglalkozásokon megjelölt szakirodalom, szemelvények feldolgozása, megismerése, valamint a webinárium keretében hozzáférhető előadások anyagának ismerete, esettanulmányok készítése, önálló szakirodalomfeldolgozások előadása.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges gyakorlati jegy (GYJ).

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Lentner Csaba (szerk.): Államháztartás – Állampénzügyek. Dialóg Campus, 2020 (tervezett tankönyv)
2. Lentner Csaba: A magyar állampénzügyek fejlődéstörténete a dualizmus korától napjainkig. L' Harmattan Kiadó, 2019. p. 280, ISBN 978 963 414 510 3

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Matolcsy György: Egyensúly és növekedés. – Konszolidáció és stabilizáció Magyarországon, 2010–2014. Kairosz Kiadó, 2015. p. 644, ISBN 978 963 662 7348
2. Lentner Csaba: Rendszerváltás és pénzügypolitika. Tények és tévhitek. Akadémiai Kiadó, 2016. p. 336, ISBN 978 963 059 840 336

Budapest, 2021.01.05.

Dr. Lentner Csaba, CsC,
egyetemi tanár sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** ÁEETM12
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Az adaptive leadership alkalmazásának lehetőségei a közigazgatási szervezetek fejlesztésében (angol nyelven is)
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** The application possibilities of adaptive leadership in the development of public administration organizations
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 3 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 50% gyakorlat, 50% elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Kormányzás és vezetés MA -
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar, Emberi Erőforrás Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Paksi-Petró Csilla, PhD, adjunktus
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1.** össz óraszám/félév:
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (14 EA + 14 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 16 (8 EA + 8 GY)
  - 8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 2 (1 EA + 1 GY)
  - 8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Jelenleg a magyar közzszolgálat számos kihívással küzd, melyek mellett egyre több új elvárás fogalmazódik meg a vezetőkkel szemben. A közzszolgálat jövője nagymértékben függ attól, hogy a vezetők hogyan fognak tudni megküzdeni ezekkel az egyre komplexebb elvárásokkal. Hogyan fogják tudni kihozni munkatársaikból a legjobb teljesítményt. Hogyan fognak tudni csapatot felépíteni, mely hatékony és képes együttműködni hazai és nemzetközi szinten egyaránt. Ugyanakkor hogyan lesznek képesek a legnehezebb vezetői döntésekben vagy szituációkban is helytállni. A tárgy segíti a közzszolgálati vezetőket abban, hogy definiálni tudják problémáikat és választ is kapjanak kérdéseikre, melyek segítségével képesek változást elérni. Főbb témák: Bemutatkozás, A vezetés és az adaptive leadership kereteinek bemutatása, Vezetés és a csoport, Hatékony kommunikáció, Vezetői stílusok, Tárgyalástechnika, Vezetői kihívások, Stratégia meghatározása és Action Plan, Változásmenedzsment, A célok meghatározása és kommunikációs célok.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): The Hungarian public service is facing a lot of challenges and there are several new demands on the executive branch. How can public administration deal with the ever more complex demands and public expectations? How can staff be motivated to perform at their best so as to achieve government priorities? How can executives work effectively in teams, communicate and influence at European and international level? How can difficult leadership challenges be met? This seminar is designed specifically to address these questions and the challenge of leading change in a complex public service environment. Main topics: Introduction and Warm-up Exercise; Introduction to Leadership; Introduce Framework of Adaptive Leadership; Leadership and Teams; Communicating with Impact; Leadership Styles; Negotiation and Change; Personal Challenge of Change; Intervention

Strategy and Action Planning; Role of Purpose and Communicating Purpose.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása: ismeri a közszolgáltatás-szervezés, a közfeladat-ellátás stratégiai-szervezési kérdéseit, rendelkezik a vezetői személyiségfejlesztéshez, az etikus és hatékony vezetéshez szükséges tudással.

Képességei: mások inspirálására és motiválására, határozottság, döntésképeség, hatékony érvelés, átfogó megközelítés, komplex problémakezelés.

Attitűdje: nyitott és kritikus gondolkodás, eredménycentrikus szemlélet.

Autonómiája és felelőssége: tetteiért felelősséget vállal, beosztottjainak teljesítményéért is vállalja a felelősséget, a feladatokat delegálni tudja, a felelősséget el tudja osztani, képes bizalmat adni és mások bizalmát elnyerni.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: of the conditions, models and practical issues of governance efficiency, of the national and international experiences of developing and measuring organizational efficiency and performance, of the strategic and organizational questions of public service and responsibilities, of personal development as a leader, and ethical and efficient leadership.

Capabilities: to inspire and motivate others, assertiveness, decision-making and efficient argumentation, comprehensive approach, complex problem solving.

Attitude: open-minded and critical thinking, goal-oriented approach.

Autonomy and responsibility: responsible for their own actions and taking responsibility for their employees' performance, for delegating tasks, sharing responsibilities, providing and gaining trust, for winning colleagues, inspiring them to reach new goals, working for and together with them as a leader.

11. Előtanulmányi követelmények: -

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum:

12.1. Magyarul:

- 12.1.1. Bemutatkozás.
- 12.1.2. A vezetés és az adaptive leadership kereteinek bemutatása.
- 12.1.3. Vezetés és a csoport.
- 12.1.4. Hatékony kommunikáció.
- 12.1.5. Vezetői stílusok.
- 12.1.6. Tárgyalástechnika.
- 12.1.7. Vezetői kihívások.
- 12.1.8. Stratégia meghatározása és Action Plan.
- 12.1.9. Változásmenedzsment.
- 12.1.10. A célok meghatározása.
- 12.1.11. A kommunikációs célok.

12.2. Angolul – English:

- 12.2.1. Introduction.
- 12.2.2. Introducing the framework of leadership and adaptive leadership.
- 12.2.3. Leadership and the group.

- 12.2.4. Effective communication.
- 12.2.5. Leadership styles.
- 12.2.6. Negotiation techniques.
- 12.2.7. Leadership challenges.
- 12.2.8. Defining strategy and Action Plan.
- 12.2.9. Change-management.
- 12.2.10. Setting goals.
- 12.2.11. The communication goals.

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 4. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

Követelmény a tanórákon történő részvétel. A hallgató köteles a foglalkozások legalább 75%-án részt venni. Az elfogadható hiányzások mértéke 25%, az e feletti távolmaradás esetén a tantárgy oktatója által meghatározott feladatot szükséges teljesíteni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A foglalkozások során órai munka és csapatmunka, valamint házi feladatok.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

A gyakorlati jegy megszerzéséhez szükséges a gyakorlatvezető által a foglalkozásokon megjelölt szakirodalom, szemelvények feldolgozása, megismerése, valamint a webinárium keretében hozzáférhető előadások anyagának ismerete. Értékelés a szemináriumi aktivitás, részvétel, bevonódás, hozzászólások és elkészített akcióterv (action-plan) alapján.

16.2. Az értékelés:

A gyakorlati jegy megszerzéséhez szükséges a gyakorlatvezető által a foglalkozásokon megjelölt szakirodalom, szemelvények feldolgozása, megismerése, valamint a webinárium keretében hozzáférhető előadások anyagának ismerete. Értékelés a szemináriumi aktivitás, részvétel, bevonódás, hozzászólások és elkészített akcióterv (action-plan) alapján.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges gyakorlati jegy (GYJ).

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Heifetz Ronald A. (2009); Practice of Adaptive Leadership Tools and Tactics for Changing Your Organization and the World. Harvard Business School.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Dunoon D., (2002), Rethinking Leadership in the Public Sector, in Research and Evaluation, National Council of the Institute of Public Administration 2002, Australia
2. Heifetz, R., Grashow.A. & Linsky, M. (2009) The Practice of Adaptive Leadership, Harvard Business Press, Cambridge MA, USA
3. Kegan, R. & Lahey, L (2003); How the way we talk can change the way we work; Jossey Bass Inc.,U.S.
4. Moore, Mark H. (2010) Creating Public Value - Strategic Management in Government; Harvard University Press, Cambridge MA, USA

5. William L. Ury: Getting to yes with yourself, 2015 USA
6. Poister, T. H. 2010. "The Future of Strategic Planning in the Public Sector: Linking Strategic Management and Performance." Public Administration Review 70(1):246–254
7. Nick Obolensky (2014.); Complex Adaptive Leadership : Embracing Paradox and Uncertainty, Taylor and Francis Ltd.

Budapest, 2021.01.05.

Dr. Paksi-Petró Csilla, PhD,
adjunktus sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** ÁAÖKTM04
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Az Alaptörvény értékei és összehasonlító alkotmányjog
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Values of the Fundamental Law and the Comparative Constitutional Law
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 6 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 67% gyakorlat, 33% elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Kormányzás és vezetés MA -
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar, Alkotmányjogi és Összehasonlító Közjogi Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Halász Iván, PhD, egyetemi tanár
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 42 (14 EA + 28 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 24 (12 EA + 12 GY)
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 3 (1 EA + 2 GY)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A kurzus a rövid közjogi komparatiztikai és alkotmányjogi fogalmi bevezetés (alkotmányok fogalma, típusai, az alkotmányozás formái) után az összehasonlító alkotmányjog kontextusában igyekszik bemutatni a 2011-ben elfogadott Alaptörvényt. Fő hangsúlyt az államszervezeti kérdésekre helyezi (parlament, államfő, miniszterelnök, kormány, alkotmánybíróság, ombudsman, igazságszolgáltatási rendszer, helyi és nemzetiségi önkormányzatok), de nem feledkezik meg a gazdasági alkotmányról, és annak intézményeiről sem (MNB, ÁSZ, KT). Szintén sor kerül a különleges jogrend egyes kategóriáinak bemutatására, szintén az összehasonlító perspektívában. A kurzus utolsó harmada külön foglalkozik az alapjogok rendszerével, azok garanciáival és azokat nyújtó nemzeti és nemzetközi szervekkel, illetve intézményekkel. Kiemelésre kerülnek az Alaptörvény főbb általános sajátosságai, illetve értékei is, mint például az írott alkotmány és a történeti alkotmány összeillesztésére irányuló törekvések, az alkotmányos identitásról szóló diskurzus, az állam és egyház kapcsolata, illetve a családdal és a munka alapú társadalommal kapcsolatos elemek).

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): The course, after the brief conceptual introduction to public law comparatism and constitutional law (the concept, type of constitutions, forms of constitution), seeks to present the Fundamental Law - adopted in 2011 - in the context of comparative constitutional law. It focuses on state structural issues (parliament, head of state, prime minister, government, constitutional court, ombudsman, jurisdiction system, local and national self-government), but it does not forget the economic constitution and its institutions (MNB, ÁSZ, KT). Certain categories of special legal order will be presented as well, also in a comparative perspective. The final third of the course deals separately with the system of fundamental rights, their guarantees and the national and international bodies and institutions that provide them. The main general characteristics and values of the Fundamental Law are also

highlighted, such as the efforts to reconcile the written constitution with the historical constitution, the discourse on constitutional identity, the relationship between state and church, and elements related to the family and work-based society.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása: ismeri az alkotmányjog fogalmi készletét, a magyar Alaptörvény jellemzőit, értékeit, megoldásait, átlátja az állam intézményrendszerét, alkotmányjogi, közjogi kereteit, az Alaptörvény értékrendszerét.

Képességei: rendszerszintű szemlélet, komplex gondolkodás, átfogó megközelítés, komplex problémakezelés.

Attitűdje: szilárd erkölcsi alapok, integritás, tisztesség, intuíció és módszeresség, közszolgálati elkötelezettség és igény a minőségi munkára.

Autonómiája és felelőssége: munkáját szolgálatnak tekinti, alázattal, az emberek iránti tisztelettel, őket szolgálva cselekszik.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: public institutions, the framework of the Constitution and public law and the principles of the Fundamental Law.

Capabilities: systemic approach and complex thinking, complex approach and problem solving.

Attitude: solid moral principles, integrity, honesty, intuition and method, a dedication to public service and quality work.

Autonomy and responsibility: he/she considers his/her work as service, performs his/her duties with modesty, serving people with respect.

11. Előtanulmányi követelmények: -

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum:

12.1. Magyarul:

- 12.1.1. Közjogi komparatiztikai és alkotmányjogi fogalmi bevezetés (alkotmányok fogalma, típusai, az alkotmányozás formái).
- 12.1.2. Alaptörvény bemutatása.
- 12.1.3. Államszervezeti kérdések – Parlament
- 12.1.4. Államszervezeti kérdések – Államfő
- 12.1.5. Államszervezeti kérdések – Miniszterelnök
- 12.1.6. Államszervezeti kérdések – Kormány
- 12.1.7. Államszervezeti kérdések – Alkotmánybíróság
- 12.1.8. Államszervezeti kérdések – Ombudsman
- 12.1.9. Államszervezeti kérdések – Igazságszolgáltatási rendszer
- 12.1.10. Államszervezeti kérdések – Helyi és nemzetiségi önkormányzatok
- 12.1.11. Gazdasági alkotmány és annak intézményei (MNB, ÁSZ, KT).
- 12.1.12. Különleges jogrend egyes kategóriái.
- 12.1.13. Az alapjogok rendszere, garanciái és azokat nyújtó nemzeti és nemzetközi szervek/intézmények.
- 12.1.14. Az Alaptörvény főbb általános sajátosságai, értékei.

12.2. Angolul – English:

- 12.2.1. Conceptual introduction to public law comparatism and constitutional law (the concept, type of constitutions, forms of constitution).
- 12.2.2. Introduction of the Fundamental Law.
- 12.2.3. State structural issues – Parliament
- 12.2.4. State structural issues – Head of state
- 12.2.5. State structural issues – Prime minister
- 12.2.6. State structural issues - Government
- 12.2.7. State structural issues – Constitutional court
- 12.2.8. State structural issues - Ombudsman
- 12.2.9. State structural issues – Jurisdictional system
- 12.2.10. State structural issues – Local and national self-governments
- 12.2.11. Economic constitution and its institutions (MNB, ÁSZ, KT).
- 12.2.12. Certain categories of special legal order.
- 12.2.13. The system of fundamental rights, their guarantees and the national and international bodies and institutions that provide them.
- 12.2.14. The main general characteristics and values of the Fundamental Law.

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 2. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

Követelmény a tanórákon történő részvétel. A hallgató köteles a foglalkozások legalább 75%-án részt venni. Az elfogadható hiányzások mértéke 25%, az e feletti távolmaradás esetén a tantárgy oktatója által meghatározott feladatot szükséges teljesíteni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A foglalkozások során órai munka és csapatmunka, valamint házi feladatok.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

A gyakorlati jegy megszerzéséhez szükséges a gyakorlatvezető által a foglalkozásokon megjelölt szakirodalom, szemelvények feldolgozása, megismerése, valamint a webinárium keretében hozzáférhető előadások anyagának ismerete. Szemináriumi közös elemzésekben és vitákban való részvétel értékelése alapján, amihez szükséges a témából való előzetes felkészülés.

16.2. Az értékelés:

A gyakorlati jegy megszerzéséhez szükséges a gyakorlatvezető által a foglalkozásokon megjelölt szakirodalom, szemelvények feldolgozása, megismerése, valamint a webinárium keretében hozzáférhető előadások anyagának ismerete. Szemináriumi közös elemzésekben és vitákban való részvétel értékelése alapján, amihez szükséges a témából való előzetes felkészülés.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges gyakorlati jegy (GYJ).

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Halász Iván (Szerk.): Alkotmányjog. Dialóg Campus, Budapest, 2018. 309 p. ISBN 978-615-

5764-2

2. Téglási András (Szerk.): Az állam szervezete. Dialóg Campus, Budapest, 2018. 309 p. ISBN 978-615-5764-6
3. Bende Zsófia – Halász Iván: Összehasonlító alkotmányjog. NKE KTK, Budapest, 2014. 184 p. ISBN 978-615-5344-51-0

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Rendhagyó kommentár egy rendhagyó preambulumról - Magyarország Alaptörvénye, Nemzeti hitvallás,(szerk: Patyi András) Dialóg Campus Kiadó 2019.
2. Halász Iván: A közép-európai alkotmányok születése és identitása (1989-2012). NKE KTK, Budapest, 2014. 237 p. ISBN 978-615-5305-64-1
3. Sente Zoltán: Az európai alkotmány- és parlamentarizmustörténet (1945-2005). Osiris, Budapest, 2006. 723 p. ISBN 978-963-389-843-9

Budapest, 2021.01.05.

Dr. Halász Iván, PhD,
egyetemi tanár sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** ÁKKTM13
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Az állami versenyképesség jó gyakorlatai
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Good practices in state competitiveness
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 5 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 67% gyakorlat, 33% elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Kormányzás és vezetés MA -
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar, Kormányzástani és Közpolitikai Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Parragh Bianka, PhD, tudományos főmunkatárs
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 42 (14 EA + 28 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 20 (8 EA + 12 GY)
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 3 (1 EA + 2 GY)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A tantárgy bemutatja az állami versenyképesség hazai és nemzetközi elméleti és gyakorlati kutatási és modellezési eredményeit. Értelmezi az állam szerepét a gazdasági és társadalmi versenyképesség alakításában vizsgálva az állam által alkalmazható módszereket és azok hatékonyságát. Nemzetközi jó példák segítségével megvilágítja a fejlettségi és kulturális különbségek miatti eltérő gyakorlatokat, és értékeli azok hazai alkalmazási lehetőségeit. Végül áttekinti a legfrissebb, az állam versenyképesség alakító szerepét befolyásoló elméleteket, megvilágítja az agilis, innovatív és fejlesztő állam fogalmát, elemzi a kormányzati digitalizáció versenyképességet befolyásoló szerepét, valamint az állam, az üzleti világ és a társadalom szinergikus együttműködése hatásait a versenyképességre.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): The course presents the results of theoretical and practical research and modeling of national and international competitiveness. It interprets the role of the state in shaping economic and social competitiveness by examining the methods that the state can use and their effectiveness. It highlights, through international good examples, practices that differ due to developmental and cultural differences, and assesses their potential for domestic application. Finally, it reviews the most recent theories affecting the role of the state in shaping competitiveness, illuminates the concept of an agile, innovative and developing state, analyzes the role of government digitalization in influencing competitiveness and the effects on competitiveness of synergistic cooperation between the state, the business world and society.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**
Tudása: ismeri a kormányzati stratégiai tervezés és a fejlesztéspolitikák tapasztalatait, ismeri az állami versenyképesség jó gyakorlatait a szervezeti hatékonyság és teljesítmény fejlesztésének és mérésének hazai és nemzetközi tapasztalatait, ismeri a kormányzati, gazdaságpolitikai és innovációs folyamatok nemzetközi tapasztalatait, ismeri a kormányzás hatékonyságának feltételeit, modelljeit, gyakorlati kérdéseit.

Képességei: rendszerszintű szemlélet, komplex gondolkodás, határozottság, döntésképeség, hatékony érvelés, átfogó megközelítés, komplex problémakezelés.

Attitűdje: eredménycentrikus szemlélet.

Autonómiája és felelőssége: törekszik a példamutatásra.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: the history of strategic planning in government and development policies, the best practices of state competitiveness, the domestic and international best practices of improving organizational efficiency and performance, the international best practices of the governmental process, economic policy-making and innovation, the prerequisites, models and practical issues of effective governance.

Capabilities: systemic approach and complex thinking, dedication, making decisions, effective reasoning, complex approach and problem solving.

Attitude: goal-oriented approach.

Autonomy and responsibility: he/she aims to set a good example.

11. Előtanulmányi követelmények: -

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum:

12.1. Magyarul:

- 12.1.1. Az állami versenyképesség hazai és nemzetközi elméleti és gyakorlati kutatási és modellezési eredménye. (5 óra)
- 12.1.2. Az állam szerepe a gazdasági és társadalmi versenyképesség alakításában. (5 óra)
- 12.1.3. Az állam által alkalmazható módszerek és azok hatékonysága. (6 óra)
- 12.1.4. Nemzetközi jó példák bemutatása. (6 óra)
- 12.1.5. Az állam versenyképes szerepét befolyásoló legfrissebb elméletek. (5 óra)
- 12.1.6. Agilis, innovatív és fejlesztő állam fogalma. (5 óra)
- 12.1.7. A kormányzati digitalizáció versenyképesség befolyásoló szerepének elemzése. (5 óra)
- 12.1.8. Az állam, az üzleti világ és a társadalom szinergikus együttműködés hatásai a versenyképességre. (5 óra)

12.2. Angolul – English:

- 12.2.1. The result of theoretical and practical research and modeling of national and international competitiveness. (5 lessons)
- 12.2.2. The role of the state in shaping economic and social competitiveness. (5 lessons)
- 12.2.3. The methods that the state can use and their effectiveness. (6 lessons)
- 12.2.4. Introduction of international good examples. (6 lessons)
- 12.2.5. The most recent theories affecting the competitive role of the state. (5 lessons)
- 12.2.6. The concept of an agile, innovative and developing state. (5 lessons)
- 12.2.7. The role of government digitalization in influencing competitiveness. (5 lessons)
- 12.2.8. The effects on competitiveness of synergistic cooperation between the state, the business world and society. (5 lessons)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 2. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

Követelmény a tanórákon történő részvétel. A hallgató köteles a foglalkozások legalább 75%-án részt venni. Az elfogadható hiányzások mértéke 25%, az e feletti távolmaradás esetén a tantárgy oktatója által meghatározott feladatot szükséges teljesíteni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A foglalkozások során órai munka és csapatmunka, valamint házi feladatok.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

A gyakorlati jegy megszerzéséhez szükséges a gyakorlatvezető által a foglalkozásokon megjelölt szakirodalom, szemelvények feldolgozása, megismerése, valamint a webinárium keretében hozzáférhető előadások anyagának ismerete.

16.2. Az értékelés:

A gyakorlati jegy megszerzéséhez szükséges a gyakorlatvezető által a foglalkozásokon megjelölt szakirodalom, szemelvények feldolgozása, megismerése, valamint a webinárium keretében hozzáférhető előadások anyagának ismerete.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges gyakorlati jegy (GYJ).

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Program a Versenyképesebb Magyarországért. Magyarország Kormánya. 2019. (94 oldal).
2. Csath, M (2019): Közepes jövedelmi csapda vagy fejlettségi csapda és a költségvetési hatások. Pénzügyi Szemle 2019/1 (29-48 old.)
3. Jó állam jelentés 2018. (Szerk.: Kaiser T.) Pénzügyi stabilitás és versenyképesség. (65-91 old.) (joallamjelentes.uni-nke.hu/kiadvanyok/jo-allam-jelentes-2018)

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Versenyképesség: új elméleti és módszertani közelítések (Szerk: Csath, M.) KÖFOP-2.1.2. – VEKOP -15-2016-00001. 6. pont. A nemzeti versenyképesség puha tényezői. (130-168). NKE. Budapest. 2016.
2. Kis N. (2018): A bizalom szerepe és hatása az állam működésére és fenntarthatóságára. Pénzügyi Szemle 2018/63. (299-311)

Budapest, 2021.01.05.

Dr. Parragh Bianka, PhD,
tudományos főmunkatárs sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja:** ÁEUTTM02
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Európa stratégiai kérdései
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Strategic issues for Europe
- 4. Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1.** 4 kredit
  - 4.2.** a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 67% gyakorlat, 33% elmélet
- 5. A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Kormányzás és vezetés MA -
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar, Európa- tanulmányok Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Koller Boglárka, PhD, egyetemi tanár
- 8. A tanórák száma és típusa**
  - 8.1.** össz óraszám/félév:
    - 8.1.1. nappali munkarend: 42 (14 EA + 28 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 16 (8 EA + 8 GY)
  - 8.2.** heti óraszám - nappali munkarend: 3 (1 EA + 2 GY)
  - 8.3.** Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** E kurzus célja, hogy a hazai közigazgatás és kormányzás vezetői pozícióira történő felkészülésként, Európa és benne az Európa Unió legfontosabb kérdéseinek és kihívásainak megismerése, oly módon, hogy a hallgatók képessé váljanak az önálló startégia-alkotásra is. E tantárgy a jelenre és a közelmúltra fókuszál. Az Unió külső környezetében történt változások elemzésével indítva, a kurzus tárgyalja a gazdasági és pénzügyi válság európai következményeit, a gazdasági és monetáris unió megvalósításának irányába tett lépéseket, a politikai és intézményi válságot, a migrációs válságot és a jelenkori identitás-kihívásokat, valamint az Európai Unió legitimitációs válságát. A hallgatók megismerkednek a differenciált integráció elméleti magyarázataival is. A szemináriumokon a hallgatók csoportos viták keretében ütköztetik az EU jövője kapcsán kialakult tagállami és uniós elképzeléseket, értelmezik és értékelik az egyes foratókönyveket, ütköztetik az álláspontjaikat. A kurzus két fő részből áll. Az elsőben a kontinensen jelentkező egy-egy válságterület értelmezéséhez előadások keretében megismerhetik azokat az elméleti és konceptuális kereteket és módszertant, amellyel az egyes kérdések tudományos igényességgel értelmezhetők. A tantárgy második fele interaktív és gyakorlati jellegű. A hallgatók irányított csoportos viták keretében dolgozzák fel jelen korunk és Európa jövőjének legfontosabb kihívásait. A tantárgy különös hangsúlyt helyez arra, hogy a közép-európai és hazai megközelítés is megfelelő súllyal szerepeljen a tanórai diskurzusokban.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): The aim of this course is to cognize the most important questions and challenges of Europe and the European Union as a preparation for the leadership positions of the domestic public administration and governance, in a way that the students will also become capable of independent strategy-making. This subject focuses on the present and the recent past. Starting with the analysis of the changes that happened in the external environment of the European Union, the course discusses the European consequences of the economic and financial crisis, the steps that were made towards the

implementation of the Economic and Monetary Union, the political and institutional crisis, the migration crisis and the identity-challenges of the present, furthermore the crisis of the legitimation of the European Union. The students can get to know the theoretical explanations of the differential integration as well. During the seminars, through group debates the students collide the notions of member states and the European Union, which were established in connection with the future of the EU, interpret and evaluate the scenarios, clash their viewpoints. The course has two main parts. In the first part, for the interpretation of a crisis area that occurs on the continent, during lectures (the students) can get to know the theoretical and conceptual frameworks and methodology, with which the individual questions are scientifically interpretable. The second half of the subject is interactive and practical. The students process the most important challenges of our age and Europe's future through guided discussions. The subject emphasizes, that both the Central European and the domestic approach will be represented with the proper weight during the discourses of the lectures.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása: megismeri Európa, az európai régiók és a nemzetközi politika stratégiai kérdéseit, ismereteket szerez a releváns hazai és nemzetközi szakirodalomban, és a tudományos kutatómunkához szükséges módszertani ismeretekre tesz szert.

Képességei: rendszerszintű szemlélet, komplex gondolkodás, stratégiai tervezés és elemzés, absztrakciós képesség, átfogó megközelítés, komplex problémakezelés.

Attitűdje: nyitott és kritikus gondolkodás, optimizmus, pozitív beállítottság, ambíció és kíváncsiság.

Autonómiaja és felelőssége: munkáját szolgálatnak tekinti, alázattal, az emberek iránti tisztelettel, őket szolgálva cselekszik, tetteiért felelősséget vállal, beosztottjainak teljesítményéért is vállalja a felelősséget.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: the strategic issues concerning Europe, the European regions and international politics, the relevant national and international professional literature and the methodologies that are necessary for scientific research.

Capabilities: systemic approach and complex thinking, strategic planning and analysis, abstraction, complex approach and problem solving.

Attitude: open-mindedness and critical thinking, optimism, a positive attitude, ambition and curiosity.

Autonomy and responsibility: he/she considers his/her work as service, performs his/her duties with modesty, serving people with respect, he/she takes responsibility for his/her own actions as well as for the performance of his/her subordinates.

11. Előtanulmányi követelmények: -

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum:

12.1. Magyarul:

12.1.1. Európa és az EU legfontosabb kérdéseinek és kihívásainak megismerése.

12.1.2. Önálló hallgatói startégia-alkotás.

12.1.3. Fókusz a jelenre és a közelmúltra.

12.1.4. Az EU külső környezeti változásainak elemzése.

12.1.5. A gazdasági és pénzügyi válság európai következményei.

12.1.6. A gazdasági és monetáris unió megvalósításának irányába tett lépések.

12.1.7. A politikai és intézményi válság.

- 12.1.8. A migrációs válság és a jelenkori identitás-kihívások.
- 12.1.9. Az Európai Unió legitimációs válsága.
- 12.1.10. A differenciált integráció elméleti magyarázatai.
- 12.1.11. Hallgatói prezentáció / csoportos vita I. - jelen kor és Európa jövőjének legfontosabb kihívásai.
- 12.1.12. Hallgatói prezentáció / csoportos vita II. - Kontinensen jelentkező egy-egy válságterület értelmezése.

12.2. Angolul – English:

- 12.2.1. Cognition of the most important questions and challenges of Europe and the European Union.
- 12.2.2. Individual strategy-making of students.
- 12.2.3. Focus on the present and the recent past.
- 12.2.4. Analysis of external environmental changes of the EU.
- 12.2.5. The European consequences of the economic and financial crisis.
- 12.2.6. Steps that were made towards the implementation of the Economic and Monetary Union.
- 12.2.7. The political and institutional crisis.
- 12.2.8. The migration crisis and identity-challenges of the present.
- 12.2.9. The legitimation crisis of the European Union.
- 12.2.10. The theoretical explanations of the differential integration.
- 12.2.11. Presentations / Group debates I.– the most important challenges of our age and Europe's future.
- 12.2.12. Presentations / Group debates II. – The interpretation of a crisis area that occurs on the continent.

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 1. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

Követelmény a tanórákon történő részvétel. A hallgató köteles a foglalkozások legalább 75%-án részt venni. Az elfogadható hiányzások mértéke 25%, az e feletti távolmaradás esetén a tantárgy oktatója által meghatározott feladatot szükséges teljesíteni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A foglalkozások során órai munka és csapatmunka, valamint házi feladatok.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

A gyakorlati jegy megszerzéséhez szükséges a gyakorlatvezető által a foglalkozásokon megjelölt szakirodalom, szemelvények feldolgozása, megismerése, valamint a webinárium keretében hozzáférhető előadások anyagának ismerete. Az értékelés rendje: a csoportos vita-feladatban való részvétel (50%) és egy 5-8 oldalas érvelő esszé elkészítése (50%) azonos súllyal szerepel.

16.2. Az értékelés:

A gyakorlati jegy megszerzéséhez szükséges a gyakorlatvezető által a foglalkozásokon megjelölt szakirodalom, szemelvények feldolgozása, megismerése, valamint a webinárium keretében hozzáférhető előadások anyagának ismerete. Az értékelés rendje: a csoportos vita-feladatban való részvétel (50%) és egy 5-8 oldalas érvelő esszé elkészítése (50%) azonos súllyal szerepel.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges gyakorlati jegy (GYJ).

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Koller, Boglárka (2021) Politikai unió vagy nemzetek Európája? : A millió dolláros kérdés margójára . Európai Tükör. 24 (3). pp. 5-32. ISSN 1416-6151
2. Arató Krisztina – Koller Boglárka: EU válságdiagnózis és lehetséges terápia. Létünk. 2016/2, pp. 57-86.
3. Martonyi János: Differenciáció vagy dezintegráció. Megújítva megőrizni. Európai Tükör XXI. évfolyam, 1. szám, 2018
4. Simon Zoltán: Az uniós külkapcsolatok elhúzódó dilemmái, Európai Tükör 2021. 5-21 p.
5. Koller Boglárka: Az európai konceptuális kérdései, különös tekintettel a Nyugat-Balkánra In Koller Boglárka – Ördögh Tibor (szerk.): Európaizáció a Nyugat-Balkánon. Dialóg Campus Kiadó, 2019, 15-45.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Gyurgyák János: Európa Alkonya? Budapest, Osiris Kiadó, 2018. ISBN:9789632762999
2. Pokol Béla: Európai Jurisztokrácia. Budapest, Dialóg Campus Kiadó, 2019. ISBN: 978-615-5945-42-7
3. Trócsányi László: Demokrácia és jogállamiság új kihívások előtt. Európai Tükör2018/1
4. Lovászy László -Trócsányi László (szerk.): Kitekintés: európai értékek és gyakorlatuk az Európai Unió tagállamaiban. Budapest, Ludovika Egyetemi Kiadó(Várható megjelenés: 2020. november)

Budapest, 2022.11.30.

Dr. Koller Boglárka, PhD,
egyetemi tanár sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** ÁKKTM11
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Geopolitikai stratégiák
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Introduction into Geopolitics
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 5 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 33% gyakorlat, 67% elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Kormányzás és vezetés MA -
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar, Kormányzástani és Közpolitikai Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Tóth Péter, CSc, egyetemi docens
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 42 (28 EA + 14 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 16 (8 EA + 8 GY)
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 3 (2 EA + 1 GY)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A hallgató megismeri a stratégiák fontosságát, típusait, jellegzetességeit és tulajdonságait; a nemzetközi rendszert meghatározó nagyhatalmak, szervezetek, nem állami szereplők legfontosabb aktuális stratégiáit; ezt követően az egyes térségekre vonatkozó nagyhatalmi stratégiákat, illetve a stratégiák ütközésének következményeit vesszük számba (Észak-Amerika, Dél-Amerika, Afrika, Európa, posztszovjet térség, Közel-Kelet, Kelet-Ázsia, Dél-Ázsia). A félév folyamán tanultakról az utolsó órán a gyakorlatban egy térségre vonatkozóan egy stratégiai szerepjáték formájában számolnak be a hallgatók.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): The student learns the importance, types, characteristics and attributes of strategies: the most important current strategies of the major powers, organizations and non-state actors that determine the international system; subsequently, we will consider the great power strategies for each region and the consequences of conflicting strategies (North America, South America, Africa, Europe, post-Soviet region, Middle East, East Asia, South Asia). The students report on what they have learned during the semester on the last lecture, in the form of a region-specific strategic role-play.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása: ismeri a nemzetközi politikai folyamatok stratégiai összefüggéseit, átlátja a nemzetközi gazdasági és külgazdasági kapcsolatok alapvető stratégiai folyamatait, ismeri Európa, az európai régiók és a nemzetközi politika stratégiai kérdéseit.

Képességei: nemzetstratégiai szintű gondolkodás, képes eligazodni a nemzetközi politika stratégiai folyamataiban, képes lényegre törően bemutatni a nemzetközi politika stratégiai folyamatait.

Attitűdje: szilárd erkölcsi alapok.

Autonómiája és felelőssége: tetteiért felelősséget vállal.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: the basic concepts of the international economy and foreign economic relations, the strategic issues concerning Europe, the European regions and international politics.

Capabilities: comprehending issues on the national strategy level, strategic planning and analysis, abstraction.

Attitude: solid moral principles, integrity, honesty.

Autonomy and responsibility: he/she takes responsibility for his/her own actions as well as for the performance of his/her subordinates.

11. Előtanulmányi követelmények: -

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum:

12.1. Magyarul:

- 12.1.1. A geopolitika fogalma. A földrajz szerepe. Geopolitika és nemzetközi kapcsolatok.
- 12.1.2. A geopolitikai kódok. Orientációk, szerepek, célok.
- 12.1.3. A nemzetek és a nacionalizmus geopolitikai jelentősége.
- 12.1.4. A globális geopolitikai kódok. Modelski modellje.
- 12.1.5. A terrorizmus geopolitikai háttere. A klímaválság és a környezetvédelem geopolitikai struktúrái.
- 12.1.6. Közép-Európa geopolitikai dilemmái.
- 12.1.7. Nyugat-Európa geopolitikai dilemmái.
- 12.1.8. Oroszország geopolitikai dilemmái.
- 12.1.9. Kína geopolitikai dilemmái.
- 12.1.10. Az Egyesült Államok geopolitikai dilemmái.
- 12.1.11. India és Pakisztán geopolitikai dilemmái.
- 12.1.12. Latin-Amerika geopolitikai dilemmái.
- 12.1.13. A Közel- Kelet geopolitikai dilemmái.
- 12.1.14. Afrika geopolitikai dilemmái.

12.2. Angolul – English:

- 12.2.1. The concept of geopolitics. The role of geography. Geopolitics and international relations.
- 12.2.2. The geopolitical codes. Orientations, roles, objectives.
- 12.2.3. The geopolitical importance of nations and nationalism.
- 12.2.4. The global geopolitical codes. Modelski's model.
- 12.2.5. The geopolitical background of terrorism. The geopolitical structures of climate change and environmental protection.
- 12.2.6. Geopolitical dilemmas of Central Europe.
- 12.2.7. Geopolitical dilemmas of Western Europe.
- 12.2.8. Geopolitical dilemmas of Russia.
- 12.2.9. Geopolitical dilemmas of China.
- 12.2.10. Geopolitical dilemmas of the United States.
- 12.2.11. Geopolitical dilemmas of India and Pakistan.

- 12.2.12. Geopolitical dilemmas of Latin America.
- 12.2.13. Geopolitical dilemmas of the Middle East.
- 12.2.14. Geopolitical dilemmas of Africa.

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 1. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

Követelmény a tanórákon történő részvétel. A hallgató köteles a foglalkozások legalább 75%-án részt venni. Az elfogadható hiányzások mértéke 25%, az e feletti távolmaradás esetén a tantárgy oktatója által meghatározott feladatot szükséges teljesíteni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A foglalkozások során órai munka és csapatmunka, valamint házi feladatok.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

A gyakorlati jegy megszerzéséhez szükséges a gyakorlatvezető által a foglalkozásokon megjelölt szakirodalom, szemelvények feldolgozása, megismerése, valamint a webinárium keretében hozzáférhető előadások anyagának ismerete, esettanulmányok készítése.

16.2. Az értékelés:

A gyakorlati jegy megszerzéséhez szükséges a gyakorlatvezető által a foglalkozásokon megjelölt szakirodalom, szemelvények feldolgozása, megismerése, valamint a webinárium keretében hozzáférhető előadások anyagának ismerete, esettanulmányok készítése.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges gyakorlati jegy (GYJ).

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Baylis – Wirtz – Cohen – Gray (eds.): Stratégia a modern korban. Zrínyi Kiadó, Budapest, 2005.
2. Biehl, Heiko, Giegerich, Bastian, Jonas, Alexandra (Eds.): Strategic cultures in Europe Springer VS, 2013.
3. Az ún. elsődleges nagyhatalmak (Kína, Egyesült Államok, Oroszország), a legfontosabb másodlagos nagyhatalmak (Nagy-Britannia, Franciaország, Németország, Japán, India), illetve a legfontosabb nemzetközi szervezetek (EU, NATO, ENSZ, SCO, ASEAN, Arab Liga stb.) stratégiái.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Egedy Gergely: Bevezetés a nemzetközi kapcsolatok elméletébe, HVGORAC, harmadik kiadás, 2017
2. Tóth Péter: A nemzetközi hatalmi viszonyok változása, geopolitikai következmények, in. Finszer G, Sabajnic, I. Biztonsági kihívások a 21. században, Dialóg Campus, 2017. 13-36.
3. Szilágyi István: A geopolitika elmélete, Pallas Athéné Kiadó, 2018

Budapest, 2021.01.05.

Dr. Tóth Péter, CSc,
egyetemi docens sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** ÁTKTM03
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Hatékony vezetői kommunikáció és média
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Effective leadership communication and media
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 3 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 50% gyakorlat, 50% elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Kormányzás és vezetés MA -
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar, Társadalmi Kommunikáció Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Török Bernát, PhD, egyetemi docens
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (14 EA + 14 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 16 (8 EA + 8 GY)
  - 8.2. **heti óraszám - nappali munkarend:** 2 (1 EA + 1 GY)
  - 8.3. **Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:** -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A tantárgy a közszoigálatban és az üzleti világban betöltött vezetői pozíciónak egyfelől a társadalom, másfelől a saját szervezet felé történő kommunikációs szerepét járja körül. A hallgatók egyrészt áttekintést kapnak a társadalmi kommunikáció jogi, szociológiai és kulturális kereteiről. Ennek során megismerkednek a társadalmi tanácskozás sajátosságaival, illetve a tömegkommunikációs eszközök működésére és használatára vonatkozó legfontosabb szabályokkal. A tantárgy hangsúlyt fektet az új infokommunikációs eszközök jellemzőinek feltárására. A hallgatók másrészt megismerkednek a vezetői és intézményi kommunikáció legfontosabb elméleti és gyakorlati kérdéseivel. Feltérképezik az egyes külső és belső kommunikációs eszközök használatának sajátosságait, illetve a kommunikációs döntési helyzetekben mérlegelendő szempontokat. A tantárgy áttekintést nyújt a hatékony vezetői kommunikáció személyi és szervezeti feltételeiről.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): The course focuses on the role of communication with society and with one's own organization, of leadership in the public service and the business world. On the one hand, students receive an overview of the legal, sociological and cultural frameworks of social communication. In doing so, they will be introduced to the specifics of social consultation and the most important rules related to the operation and use of mass media. On the other hand, students become acquainted with the most important theoretical and practical issues of managerial and institutional communication. They explore the specifics of the use of external and internal communication tools and the aspects to be considered in communication decision-making situations. The course provides an overview of the personal and organizational conditions for effective managerial communication.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása: ismeri a kormányzás hatékonyságának feltételeit, modelljeit, gyakorlati kérdéseit, ismeri a közszoigálatás-szervezés, a közfeladat-ellátás stratégiai-szervezési kérdéseit, rendelkezik a

vezetői személyiségfejlesztéshez, az etikus és hatékony vezetéshez szükséges tudással.

Képességei: képesség mások inspirálására és motiválására, rendszerszintű szemlélet, komplex gondolkodás, határozottság, döntésképesség, hatékony érvelés, meggyőzőképesség, hatékony kommunikáció, kiváló íráskészség.

Attitűdje: szilárd erkölcsi alapok, integritás, tisztesség, nyitott és kritikus gondolkodás, magas szintű érzelmi intelligencia, empátia, érzékenység a társadalmi problémákkal szemben.

Autonómiája és felelőssége: tetteiért felelősséget vállal, beosztottjainak teljesítményéért is vállalja a felelősséget, maga mellé tudja állítani munkatársait, őket új célokra inspirálni, értük és velük dolgozni vezetőként is, törekszik a példamutatásra.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: the prerequisites, models and practical issues of effective governance, the strategic and organizational issues of running public services and performing public functions, the concepts of ethical and effective leadership and leadership skill development.

Capabilities: inspiring and motivating others, systemic approach and complex thinking, dedication, making decisions, effective reasoning, convincing others and communicating efficiently. He/she has excellent writing skills.

Attitude: solid moral principles, integrity, honesty, open-mindedness and critical thinking, high emotional intelligence, empathy and sensitivity to social issues.

Autonomy and responsibility: he/she takes responsibility for his/her own actions as well as for the performance of his/her subordinates, he/she can enlist colleagues and inspire them to set new goals. He/she can work both for and with them as a leader, he/she aims to set a good example.

11. Előtanulmányi követelmények: -

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum:

12.1. Magyarul:

- 12.1.1. A vezetői pozíció kommunikációs szerepe.
- 12.1.2. A társadalmi kommunikáció jogi, szociológiai és kulturális keretei.
- 12.1.3. A társadalmi tanácskozás sajátosságai.
- 12.1.4. A tömegkommunikációs eszközök működésére és használatára vonatkozó legfontosabb szabályok.
- 12.1.5. Az új infokommunikációs eszközök jellemzői.
- 12.1.6. A vezetői és intézményi kommunikáció legfontosabb elméleti és gyakorlati kérdései.
- 12.1.7. Az egyes külső és belső kommunikációs eszközök használatának sajátosságai.
- 12.1.8. A kommunikációs döntési helyzetekben mérlegelendő szempontok.
- 12.1.9. A hatékony vezetői kommunikáció személyi és szervezeti feltételei.

12.2. Angolul – English:

- 12.2.1. Communication role of leadership position.
- 12.2.2. Legal, sociological and cultural frameworks of social communication.
- 12.2.3. Peculiarities of social counseling.
- 12.2.4. The most important rules for the operation and use of mass media.
- 12.2.5. Features of new infocommunication tools.
- 12.2.6. Key theoretical and practical issues in managerial and institutional communication.

- 12.2.7. Features of using external and internal communication tools.
- 12.2.8. Aspects to be considered in communication decision-making situations.
- 12.2.9. Personal and organizational conditions for effective leadership communication.

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 4. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

Követelmény a tanórákon történő részvétel. A hallgató köteles a foglalkozások legalább 75%-án részt venni. Az elfogadható hiányzások mértéke 25%, az e feletti távolmaradás esetén a tantárgy oktatója által meghatározott feladatot szükséges teljesíteni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A foglalkozások során órai munka és csapatmunka, valamint házi feladatok.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

A gyakorlati jegy megszerzéséhez szükséges a gyakorlatvezető által a foglalkozásokon megjelölt szakirodalom, szemelvények feldolgozása, megismerése, valamint a webinárium keretében hozzáférhető előadások anyagának ismerete.

16.2. Az értékelés:

A gyakorlati jegy megszerzéséhez szükséges a gyakorlatvezető által a foglalkozásokon megjelölt szakirodalom, szemelvények feldolgozása, megismerése, valamint a webinárium keretében hozzáférhető előadások anyagának ismerete.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges gyakorlati jegy (GYJ).

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Denis McQuail: A tömegkommunikáció elmélete. Wolters Kluwer, Budapest, 2018
2. Németh Erzsébet: Köszereplés. A társadalmi szintű kommunikáció kézikönyve. Osiris, Budapest, 2006.
3. Czuprák Otto – Kovács Gábor: A szervezetvezetés elmélete. Dialóg Campus, Budapest, 2017
4. Jenei Ágnes: Vezetés és kommunikáció. Jegyzet, Közigazgatási Vezetői Akadémia

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Szűts Zoltán: Online. Az internetes kommunikáció és média története, elmélete és jelenségei. Wolters Kluwer, Budapest, 2018.
2. Czuprák Otto – Kovács Gábor: A szervezetvezetés elmélete. Dialóg Campus, Budapest, 2017.

Budapest, 2021.01.05.

Dr. Török Bernát, PhD,
egyetemi docens sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** ÁNJTM03
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Identitás - jogok, elvek, politika (angol nyelven is)
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Identity - rights, principles, politics
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 4 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 50% gyakorlat, 50% elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Kormányzás és vezetés MA -
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar, Nemzetközi Jogi Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Vizi Balázs, PhD, egyetemi docens
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (14 EA + 14 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 16 (8 EA + 8 GY)
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 2 (1 EA + 1 GY)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A tantárgy célja, hogy a hallgatók átfogó képet kapjanak arról, napjainkban milyen identitáspolitikai modellek léteznek Európában és azon kívül. A tantárgy az identitás védelmét érintő nemzetközi standardok (kisebbségi jogok, őslakos népek jogai stb.) mellett kitér egyes országok gyakorlatára is, így az anyaállami politikákra és a kisebbségvédelmi szabályozásokra is. A kurzus az ENSZ, az Európa Tanács és az Európai Unió intézményeiben a témához kapcsolódó kodifikációs munkákat és vitákat is bemutatja, segíti az identitást érintő társadalmi-politikai kérdések elemző megértését. Megismerik a hallgatók a nemzetközi emberi jogi, kisebbségi jogi rezsim viszonyát a belső jogi szabályozással.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): The course aims to familiarize students with the overall picture of identity models in Europe and beyond. Besides international standards of identity protection (minority rights, rights of indigenous communities etc.), the course also introduces practices of certain countries such as motherland policies and regulations regarding minority protection. The course also includes codification work and debates in the UN, the Council of Europe and the institutions of the European Union related to the topic. It helps the analytical understanding of social and political questions of identity. Students become familiar with the relationship between the international human and minority rights regime and the national legal regulations.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása: ismeri a magyar nemzetstratégia alapkérdéseit, ismeri Európa, az európai régiók és a nemzetközi politika stratégiai kérdéseit.

Képességei: intézkedések előzetes és utólagos komplex hatáselemzése, rendszerszintű szemlélet, komplex gondolkodás, stratégiai tervezés és elemzés, absztrakciós képesség.

Attitűdje: empátia, érzékenység a társadalmi problémákkal szemben, nyitott és kritikus

gondolkodás, intuíció és módszeresség.

Autonómiája és felelőssége: munkáját szolgálatnak tekinti, alázattal, az emberek iránti tisztelettel, őket szolgálva cselekszik.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: of the relevant national and international literature and methodology to do some scientific research, of the basic questions of the Hungarian national strategy, of the strategic questions of Europe, the European regions and international politics.

Capabilities: national strategy-level thinking, abstract thinking skills, complex preliminary and ex post impact assessment of measures, system-level approach, complex thinking, strategic planning and analysis, abstract thinking.

Attitude: empathy, sensitivity to social problems, open-minded and critical thinking, high level of emotional intelligence, intuition and methodology.

Autonomy and responsibility: for considering their work as service, acting with humbleness, respect for and serving people, for considering leadership work as continuous learning, learning from their own mistakes, asking for advice, and listening to others, for thriving to set an example.

11. Előtanulmányi követelmények: -

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum:

12.1. Magyarul:

- 12.1.1. Identitáspolitikai modellek Európában.
- 12.1.2. Identitáspolitikai modellek Európán kívül.
- 12.1.3. Identitás védelmet érintő nemzetközi standardok (kisebbségi jogok, őslakos népek jogai stb.).
- 12.1.4. Az egyes országok identitás védelmet érintő gyakorlatai.
- 12.1.5. Anyaállami politikák és a kisebbségvédelmi szabályozások.
- 12.1.6. Az ENSZ kodifikációs munkáinak és vitáinak bemutatása.
- 12.1.7. Az Európa Tanács kodifikációs munkáinak és vitáinak bemutatása.
- 12.1.8. Az Európai Unió intézményeiben a kodifikációs munkák és viták bemutatása.
- 12.1.9. Az identitást érintő társadalmi-politikai kérdések elemző megértése.
- 12.1.10. A nemzetközi emberi jogi, kisebbségi jogi rezsim viszonya a belső jogi szabályozással.

12.2. Angolul – English:

- 12.2.1. Identity politics models in Europe.
- 12.2.2. Identity politics model outside Europe.
- 12.2.3. International standards related to identity protection (minority rights, rights of indigenous people, etc.).
- 12.2.4. Identity protection practices in individual countries.
- 12.2.5. Mainland policies and minority protection regulations.
- 12.2.6. Presentation of the codification work and debate in the UN.
- 12.2.7. Presentation of the codification work and debate in the Council of Europe.
- 12.2.8. Presentation of the codification work and debate in the European Union.
- 12.2.9. Analytical understanding of identity related socio-political issues.

12.2.10. Relationship between the international human rights, minority law regimes and domestic law.

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 2. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

Követelmény a tanórákon történő részvétel. A hallgató köteles a foglalkozások legalább 75%-án részt venni. Az elfogadható hiányzások mértéke 25%, az e feletti távolmaradás esetén a tantárgy oktatója által meghatározott feladatot szükséges teljesíteni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A foglalkozások során órai munka és csapatmunka, valamint házi feladatok.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

A gyakorlati jegy megszerzéséhez szükséges a gyakorlatvezető által a foglalkozásokon megjelölt szakirodalom, szemelvények feldolgozása, megismerése, valamint a webinárium keretében hozzáférhető előadások anyagának ismerete.

16.2. Az értékelés:

A gyakorlati jegy megszerzéséhez szükséges a gyakorlatvezető által a foglalkozásokon megjelölt szakirodalom, szemelvények feldolgozása, megismerése, valamint a webinárium keretében hozzáférhető előadások anyagának ismerete.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges gyakorlati jegy (GYJ).

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Identitás - jogok, elvek, politika (magyar és angol nyelvű) Szöveggyűjtemény (szerk: Vizi Balázs) Ludovika Egyetemi Kiadó, megjelenés alatt.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Tove H. Malloy (ed.): *Minority Issues in Europe: Rights, Concepts, Policy*. Frank&Timme, 2013.
2. Balázs Vizi, Norbert Tóth, Edgár Dobos (Eds.): *Beyond International Conditionality: Local Variations of Minority Representation in Central and South-Eastern Europe*. Baden-Baden: Nomos, 2017. (ISBN:978-3-8487-3067-4)
3. Jane Boulden & Will Kymlicka: *International Approaches to Governing Ethnic Diversity*. Oxford, OUP, 2015.
4. Tove H. Malloy – Alexander Osipov – Balázs Vizi, eds.: *Managing Diversity through Non-Territorial Autonomy: Assessing Advantages, Deficiencies, and Risks*, Oxford, Oxford University Press, 2015.
5. Nagy Noémi: *Language rights as a sine qua non of democracy – a comparative overview of the jurisprudence of the European Court of Human Rights and the Court of Justice of the European Union*. *Central and Eastern European Legal Studies* 2018 2 pp. 247-269. 23 p. (2018)
6. Tóth, Norbert: *A kisebbségi területi autonómia elmélete és gyakorlata: Nemzetközi jogi és összehasonlító jogi analízis*. Budapest, L'Harmattan, Nemzetpolitikai Kutatóintézet (NPKI) (2014)

Dr. Vizi Balázs, PhD,
egyetemi docens sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** ÁKKTM16
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Jó és fenntartható fejlődés (angol nyelven is)
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Good and Sustainable Development
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 5 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 50% gyakorlat, 50% elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Kormányzás és vezetés MA -
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar, Kormányzástani és Közpolitikai Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Kis Norbert, PhD, egyetemi tanár
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (14 EA + 14 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 16 (8 EA + 8 GY)
  - 8.2. **heti óraszám - nappali munkarend:** 2 (1 EA + 1 GY)
  - 8.3. **Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:** -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A kurzus célja, hogy áttekinthesse a közigazgatás változó koncepcióinak okát és következményeit világszerte. A kormányzáshoz kapcsolódó fogalmi környezet átalakítja a kormányok felelősségét, a közigazgatási reformok hatékonyságát és értékelését. A kurzus elemzési keretet biztosít a közpolitikai intézkedések (reformok) mérésére egy átfogó dimenzióban, beleértve a közbiztonságot, a jogállamiságot és az igazságosságot, a pénzügyi stabilitást és a versenyképességet, az erőforrások fenntarthatóságát, a jólétet és a társadalmi kohéziót vagy a hatékony közigazgatást. A kurzus esettanulmányok alapján elemzi a különböző nemzeti és nemzetközi kísérleteket a közigazgatás minőségének és hatékonyságának átfogó értékelésére. A program népszerűsíti az olyan nyilvános értékeket, mint az integritás, a közigazgatás átláthatósága és a jó kormányzás elvei.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): The program aims to overview the causes and consequences of the changing concept of public governance all over the world. The pro-state concepts reshape the responsibility of governments, the effectiveness and the assessment of public reforms. The course delivers analytical framework of measurement of public policy actions (reforms) in a comprehensive dimension including public security, rule of law and justice, financial stability and competitiveness, sustainability of resources, well-being and social cohesion or the effective public management. The course analyses on case-study basis different national and international attempts of making a comprehensive assessment of the quality and effectiveness of public governance. The program promotes public values such as integrity, transparency of public management and principles of good governance.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása: ismeri a kormányzás hatékonyságának feltételeit, modelljeit, gyakorlati kérdéseit, a szervezeti hatékonyság és teljesítmény fejlesztésének és mérésének hazai és nemzetközi tapasztalatait, releváns hazai és nemzetközi szakirodalom ismerete, tudományos kutatómunkához

szükséges módszertani ismeretekkel rendelkezik.

Képességei: rendszerszintű szemlélet, komplex gondolkodás, átfogó megközelítés, komplex problémakezelés.

Attitűdje: eredménycentrikus szemlélet, nyitott és kritikus gondolkodás.

Autonómiája és felelőssége: tetteiért felelősséget vállal, beosztottjainak teljesítményéért is vállalja a felelősséget.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: knows the conditions, models and practical issues of the efficiency of governance, domestic and international experience in developing and measuring organizational efficiency and performance, knowledge of relevant national and international literature and methodological knowledge necessary for scientific research work.

Capabilities: systemic approach, complex thinking, comprehensive approach, complex problem management.

Attitude: a results - oriented approach, open and Critical Thinking.

Autonomy and responsibility: take responsibility for actions, and the performance of the subordinates.

11. Előtanulmányi követelmények: -

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum:

12.1. Magyarul:

- 12.1.1. A közigazgatás változó koncepcióinak okai és következményei világszerte.
- 12.1.2. A közpolitikai intézkedések (reformok) mérése egy átfogó dimenzióban.
- 12.1.3. A közbiztonság reformok mérése.
- 12.1.4. A jogállamiság reformok mérése.
- 12.1.5. Az igazságosság reformok mérése.
- 12.1.6. A pénzügyi stabilitás reformok mérése.
- 12.1.7. A versenyképesség reformok mérése.
- 12.1.8. Az erőforrások fenntarthatósága reformok mérése.
- 12.1.9. A jólét és a társadalmi kohézió reformok mérése.
- 12.1.10. A hatékony közigazgatás reformok mérése.
- 12.1.11. Esettanulmányok alapján a különböző nemzeti és nemzetközi kísérleteket elemzése.

12.2. Angolul – English:

- 12.2.1. Causes and consequences of changing concepts of public administration worldwide.
- 12.2.2. Measuring public policy actions (reforms) in a comprehensive dimension.
- 12.2.3. Measuring public security reforms.
- 12.2.4. Measuring the rule of law reforms.
- 12.2.5. Measuring justice reforms.
- 12.2.6. Measuring financial stability reforms.
- 12.2.7. Measuring competitiveness reforms.
- 12.2.8. Measuring resource sustainability reforms.
- 12.2.9. Measuring welfare and social cohesion reforms.

12.2.10. Measure effective public administration reforms.

12.2.11. Analyze various national and international experiments based on case studies.

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 3. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

Követelmény a tanórákon történő részvétel. A hallgató köteles a foglalkozások legalább 75%-án részt venni. Az elfogadható hiányzások mértéke 25%, az e feletti távolmaradás esetén a tantárgy oktatója által meghatározott feladatot szükséges teljesíteni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A foglalkozások során órai munka és csapatmunka, valamint házi feladatok.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

A gyakorlati jegy megszerzéséhez szükséges a gyakorlatvezető által a foglalkozásokon megjelölt szakirodalom, szemelvények feldolgozása, megismerése, valamint a webinárium keretében hozzáférhető előadások anyagának ismerete. Követelmény félév során esettanulmány készítése.

16.2. Az értékelés:

A gyakorlati jegy megszerzéséhez szükséges a gyakorlatvezető által a foglalkozásokon megjelölt szakirodalom, szemelvények feldolgozása, megismerése, valamint a webinárium keretében hozzáférhető előadások anyagának ismerete. Követelmény félév során esettanulmány készítése.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges gyakorlati jegy (GYJ).

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. A fenntartható fejlődést szolgáló szakpolitikai eszközök – szöveggyűjtemény (szerk: Kádár Krisztián – Kis Norbert). Ludovika Egyetemi Kiadó, megjelenés alatt.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Good Governance – International Dimensions' (szerk: Kádár K.), Budapest, 2014, NKTK, 300. Selected Documents on good governance of OECD, UN, EU, NUPS reader, 2015.
2. Christopher Pollitt and Geert Bouckaert: Public Management Reform: A Comparative Analysis - New Public Management, Governance, and the Neo-Weberian State: Third Edition, Oxford University Press, 2011.
3. Tony Bovaird, Elke Löffler: Evaluating. The Quality of Public Governance: Indicators, Models and Methodologies, International Review of Administrative Sciences, 2013, 69.

Budapest, 2021.01.05.

Dr. Kis Norbert, PhD,
egyetemi tanár sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** ÁKPTM26
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Nemzetközi gazdaság, külgazdaság
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** International economy
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 6 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 67% gyakorlat, 33% elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Kormányzás és vezetés MA -
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar, Közpénzügyi Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Halmai Péter, DSc, egyetemi tanár
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 42 (14 EA + 28 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 20 (8 EA + 12 GY)
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 3 (1 EA + 2 GY)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A kurzus célja: átfogó ismeretek átadása a hallgatók számára a világgazdaság legfontosabb összefüggéseiről, fejleményeiről. A tárgy a következő főbb ismeretkörökre koncentrálna: közgazdaságtan és közpolitika; globalizáció és függőségek; a nemzetközi kereskedelem politikai gazdaságtana; multilaterális és regionális gazdasági megállapodások; a termelés globalizációja; nemzeti jövedelem és fizetési mérleg problémák; nemzetközi hitelezés, tartalékok és eladósodás; pénzügyi és gazdasági válságok; növekedés és fejlődés; szerkezetváltás és alkalmazkodás. A tananyag elsajátítása a legfrissebb, illetve leginkább releváns hazai és nemzetközi példák révén történik. A problémák, illetve az alkalmazható politikák megközelítését alapvetően a jóléti elemzésből már ismert hármastagolás jellemzi: mit tehet az egyén, a vállalat és az állam. Az egyes politikák hatásainak elemzése során kiemelt hangsúlyt kap a költség-haszon elemzés: mit jelent valamely politika, intézkedés a társadalom egésze számára.
A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): The aim of the course: to provide students with comprehensive knowledge of the most important correlations and developments of the world economy. The subject focuses on the following main topics: economics and public policy; globalization and dependencies; the political economics of international trade; multilateral and regional economic agreements; globalization of production; the problems of national income and balance of payments; international lending, backups and indebtedness; financial and economic crises; growth and development; structure-change and adaptation. The curriculum is acquired through the most recent and most relevant domestic and international examples. The problems' and the applicable policies' approach is fundamentally described by the triple proportioning, which is already known from the welfare-analysis: what can the individual, the company and the state do. When analyzing the effects of certain policies, the cost-benefit analysis is given special emphasis: what does one of the policies, actions mean for society as a whole.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása: átlátja a nemzetközi gazdasági és külgazdasági kapcsolatok alapvető folyamatait ismeri a kormányzati, gazdaságpolitikai és innovációs folyamatok nemzetközi tapasztalatait, releváns hazai és nemzetközi szakirodalom ismerete, tudományos kutatómunkához szükséges módszertani ismeretekkel rendelkezik.

Képességei: átfogó megközelítés, komplex problémakezelés, intézkedések előzetes és utólagos komplex hatáselemzése.

Attitűdje: nyitott és kritikus gondolkodás, eredménycentrikus szemlélet, önkontroll és önkritika.

Autonómiája és felelőssége: tetteiért felelősséget vállal, beosztottjainak teljesítményéért is vállalja a felelősséget, a feladatokat delegálni tudja, a felelősséget el tudja osztani, képes bizalmat adni és mások bizalmát elnyerni.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: the basic concepts of the international economy and foreign economic relations, the international best practices of the governmental process, economic policy-making and innovation, the relevant national and international professional literature and the methodologies that are necessary for scientific research.

Capabilities: complex approach and problem solving, evaluating the complex impact assessment of the efficiency of measures before and after their application.

Attitude: open-mindedness and critical thinking, goal-oriented approach, self-control and self-criticism.

Autonomy and responsibility: he/she takes responsibility for his/her own actions as well as for the performance of his/her subordinates, he/she can delegate tasks and share responsibility. He/she is able to build and earn someone's trust.

11. Előtanulmányi követelmények: -

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum:

12.1. Magyarul:

- 12.1.1. Közgazdaságtan és közpolitika.
- 12.1.2. Globalizáció és függőségek.
- 12.1.3. A nemzetközi kereskedelem politikai gazdaságtana.
- 12.1.4. Multilaterális és regionális gazdasági megállapodások.
- 12.1.5. A termelés globalizációja.
- 12.1.6. Nemzeti jövedelem és fizetési mérleg problémák.
- 12.1.7. Nemzetközi hitelezés.
- 12.1.8. Tartalékok és eladósodás.
- 12.1.9. Pénzügyi és gazdasági válságok.
- 12.1.10. Növekedés és fejlődés.
- 12.1.11. Szerkezetváltás és alkalmazkodás.

12.2. Angolul – English:

- 12.2.1. Economics and public policy.
- 12.2.2. Globalization and dependencies.
- 12.2.3. The political economics of international trade.
- 12.2.4. Multilateral and regional economic agreements.

- 12.2.5. Globalization of production.
- 12.2.6. The problems of national income and balance of payments.
- 12.2.7. International lending.
- 12.2.8. Backups and indebtedness.
- 12.2.9. Financial and economic crises.
- 12.2.10. Growth and development.
- 12.2.11. Structure-change and adaptation.

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 1. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

Követelmény a tanórákon történő részvétel. A hallgató köteles a foglalkozások legalább 75%-án részt venni. Az elfogadható hiányzások mértéke 25%, az e feletti távolmaradás esetén a tantárgy oktatója által meghatározott feladatot szükséges teljesíteni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A foglalkozások során órai munka és csapatmunka, valamint házi feladatok.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

A gyakorlati jegy megszerzéséhez szükséges a gyakorlatvezető által a foglalkozásokon megjelölt szakirodalom, szemelvények feldolgozása, megismerése, valamint a webinárium keretében hozzáférhető előadások anyagának ismerete.

16.2. Az értékelés:

A gyakorlati jegy megszerzéséhez szükséges a gyakorlatvezető által a foglalkozásokon megjelölt szakirodalom, szemelvények feldolgozása, megismerése, valamint a webinárium keretében hozzáférhető előadások anyagának ismerete.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges gyakorlati jegy (GYJ).

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Elekes Andrea (2019) Világgazdaságtan, Dialóg-Campus, Budapest (megjelenés alatt)
2. Halmai Péter (2019) Európai gazdasági integráció, Dialóg-Campus, Budapest (megjelenés alatt)
3. Szentés et al. (2012): Nemzetközi gazdaságtan, Akadémiai Kiadó, ISBN: 9789630591287
4. Krugman – Obstfeld (2003): Nemzetközi gazdaságtan Panem Kft. Budapest, ISBN: 9789635453399

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Komlos, J. (2019) Foundations of Real-World Economics: What Every Economics Student Needs to Know, 2nd Edition, Routledge; 2 edition ISBN-10: 113829652X, ISBN-13: 978-1138296527

Budapest, 2021.01.05.

Dr. Halmai Péter, DSc,

egyetemi tanár sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** ÁTKTM04
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Nemzetstratégiai alapkérdések
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Strategic questions of national politics
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 6 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 67% gyakorlat, 33% elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Kormányzás és vezetés MA -
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar, Társadalmi Kommunikáció Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Koltay András, PhD, kutatóprofesszor
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 42 (14 EA + 28 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 16 (8 EA + 8 GY)
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 3 (1 EA + 2 GY)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A tantárgy áttekintést ad nemzeti történelmünk jelentős mozzanatairól, különös tekintettel azokra, amelyek rendkívüli hatással voltak a közgondolkodásra, általános történelemszemléletre, a nemzeti mitológiák kialakulására. A hallgatók megismerhetik azokat a történelmi sorsfordulókat, szellemtörténeti irányzatokat, amelyek a magyarság és a környező népek viszonyát alakították, egyúttal az is bemutatásra kerül, hogy a magyar történelmi fejlődés milyen kölcsönhatásban volt a nagy európai folyamatokkal, intellektuális, kulturális irányzatokkal. A tantárgy megismerteti a hallgatókkal azokat a kérdéseket is, amelyek napjainkban az érdeklődés homlokerében állnak: a közegészségügyi és demográfiai tendenciákat, a civilizációs küzdelmek hátterét, a kultúrafogyasztási szokások várható alakulását, a környezetvédelem és a technikai fejlődés kihívásait.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): The course provides an overview of the important moments of our national history, with special focus on those, which had an extraordinary impact on public thinking, general approach of history, and the emergence of national myths. The students can get to know those historical turning points, trends of the history of ideas, which shaped the relations between the Hungarians and the surrounding nations, and in the meantime it will be showcased, what kind of interaction was between the Hungarian historical development and the huge European processes, intellectual and cultural trends. The course acquaints the students the questions that are in the center focus of interest nowadays: the tendencies of public health care and demography, the background of civilization struggles, the expected evolution of cultural consumption habits, and the challenges of environmental protection and technical development.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása: ismeri a magyar nemzetstratégia alapkérdéseit, ismeri Európa, az európai régiók és a nemzetközi politika stratégiai kérdéseit.

Képességei: nemzetstratégiai szintű gondolkodás, rendszerszintű szemlélet, komplex gondolkodás.

Attitűdje: szilárd erkölcsi alapok, integritás, tisztesség, nyitott és kritikus gondolkodás.

Autonómiája és felelőssége: munkáját szolgálatnak tekinti, alázattal, az emberek iránti tisztelettel, őket szolgálva cselekszik.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: the basic notions of the Hungarian National Strategy, the strategic issues concerning Europe, the European regions and international politics.

Capabilities: comprehending issues on the national strategy level, systemic approach and complex thinking.

Attitude: solid moral principles, integrity, honesty, open-mindedness and critical thinking.

Autonomy and responsibility: he/she considers his/her work as service, performs his/her duties with modesty, serving people with respect.

11. Előtanulmányi követelmények: -

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum:

12.1. Magyarul:

12.1.1. Történelmi sorsfordulók, szellemtörténeti irányzatok.

12.1.2. Magyar történeti fejlődés kölcsönhatása a nagy európai folyamatokkal, Intellektuális, kulturális irányzatokkal.

12.1.3. Közegészségügyi és demográfiai tendenciák.

12.1.4. A civilizációs küzdelmek háttere.

12.1.5. A kultúrafogyasztási szokások várható alakulása.

12.1.6. A környezetvédelem és a technikai fejlődés kihívásai.

12.2. Angolul – English:

12.2.1. Historical turning points, trends of the history of ideas.

12.2.2. The interaction between the Hungarian historical development and the huge European processes, intellectual and cultural trends.

12.2.3. Tendencies of public health care and demography.

12.2.4. The background of civilization struggles.

12.2.5. The expected evolution of cultural consumption habits.

12.2.6. The challenges of environmental protection and technical development.

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 1. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

Követelmény a tanórákon történő részvétel. A hallgató köteles a foglalkozások legalább 75%-án részt venni. Az elfogadható hiányzások mértéke 25%, az e feletti távolmaradás esetén a tantárgy oktatója által meghatározott feladatot szükséges teljesíteni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A foglalkozások során órai munka és csapatmunka, valamint házi feladatok.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

A gyakorlati jegy megszerzéséhez szükséges a gyakorlatvezető által a foglalkozásokon megjelölt szakirodalom, szemelvények feldolgozása, megismerése, valamint a webinárium keretében hozzáférhető előadások anyagának ismerete.

16.2. Az értékelés:

A gyakorlati jegy megszerzéséhez szükséges a gyakorlatvezető által a foglalkozásokon megjelölt szakirodalom, szemelvények feldolgozása, megismerése, valamint a webinárium keretében hozzáférhető előadások anyagának ismerete.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges gyakorlati jegy (GYJ).

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Szekfű Gyula (szerk.): Mi a magyar? Magyar Szemle Társaság, Budapest, 1939
2. Bibó István: Válogatott tanulmányok. 1-4 kötet. Budapest, Magvető, 1986. (1. kötetből: Az európai egyensúlyról és békéről; 2. kötetből: A magyar demokrácia válsága, A magyar társadalomfejlődés és az 1945. évi változás értelme, Eltorzult magyar alkat, Zsidókérdés Magyarországon; 3. kötetből: Az európai társadalomfejlődés értelme).
3. Romsics Ignác: Magyarország története a XX. században. Budapest, Osiris Kiadó, 2010., ISBN 978963 2761794.
4. Gyurgyák János: Ezzé lett magyar hazátok. A magyar nemzeteszmé és nacionalizmus története, Budapest, Osiris Kiadó, 2007., ISBN: 9789633899076
5. Orbán Balázs – Szalai Zoltán (szerk.): Magyarország és az Európai Unió. Budapest, Matthias Corvinus Collegium, 2019. ISBN: 9786158071864

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Bíró Gáspár: Bevezetés a nemzetközi politikai viszonyok tanulmányozásába. Budapest, Osiris Kiadó, 2003., ISBN 9633893313
2. Szekfű Gyula: Három nemzedék és ami utána következik, Budapest, Maecenas, 20007., ISBN: 9789632031651
3. Kissinger, Henry: Világrend, Budapest, Antall József Tudásközpont, 2014., ISBN: 9786155559075
4. Kántor Zoltán (szerk.): Nacionalizmuselméletek, Budapest, Rejtjel Kiadó, 2004., ISBN: 9639149942
5. Szűcs Jenő: Nemzet és történelem, Budapest, Gondolat Könyvkiadó, 1974., ISBN 9632800966.
6. Szabó Zoltán: Diaszpóranemzet, Budapest, Osiris Kiadó, 1999., ISBN: 963-379-431-5

Budapest, 2021.01.05.

Dr. Koltay András, PhD,
kutatóprofesszor sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** ÁNKDM12
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Protokoll ismeretek
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Protocol training
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 3 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 50% gyakorlat, 50% elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Kormányzás és vezetés MA -
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar, Nemzetközi Kapcsolatok és Diplomácia Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Zachar Péter Krisztián, PhD, egyetemi docens
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (14 EA + 14 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 16 (8 EA + 8 GY)
  - 8.2. **heti óraszám - nappali munkarend:** 2 (1 EA + 1 GY)
  - 8.3. **Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:** -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A tantárgy bemutatja, hogy a nemzetközi protokoll az államközi kapcsolatok fejlesztésének lényegi formája, a külpolitikai érdekek érvényre juttatásának nélkülözhetetlen eszköze. A hallgató a kurzus teljesítése során képessé válik nemzetközi konferencia, bilaterális vendéglátás megszervezésére.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): The course demonstrates that the international protocol is the substantial framework to develop interstate relations and an essential instrument to enforce the foreign policy interests. During the course the student will be capable to organize an international conference or a bilateral visit.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása: rendelkezik a vezetői személyiségfejlesztéshez, az etikus és hatékony vezetéshez szükséges tudással.

Képességei: csoportmunka, hatékony együttműködés, meggyőzőképesség, hatékony kommunikáció, kiváló íráskészség.

Attitűdje: szilárd erkölcsi alapok, integritás, tisztesség, magas szintű érzelmi intelligencia, közszolgálati elkötelezettség és igény a minőségi munkára.

Autonómiája és felelőssége: munkáját szolgálatnak tekinti, alázattal, az emberek iránti tisztelettel, őket szolgálva cselekszik.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: the Student is familiar with the concepts of ethical and effective leadership and leadership skill development.

Capabilities: the Student is capable of teamwork, effective cooperation and convincing others and

communicating efficiently, he/she has excellent writing skills.

Attitude: solid moral principles, integrity, honesty, his/her personal attitude is characterized by high emotional intelligence and a dedication to public service and quality work.

Autonomy and responsibility: he/she considers his/her work as service, performs his/her duties with modesty, serving people with respect.

11. Előtanulmányi követelmények: -

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum:

12.1. Magyarul:

- 12.1.1. Államközi kapcsolatok felvétele, államok elismerése, el nem ismert entitásokkal épített kapcsolatok veszélyei, nemzetközi szervezetek protokoll-státusza.
- 12.1.2. Diplomáciai képviselő akkreditálása, mentessége, kiváltsága konkrét nemzetközi példák bemutatásával, a diplomácia és a titkosszolgálatok kapcsolata.
- 12.1.3. Diplomáciai és konzuli kapcsolatok különbsége, diplomáciai érintkezés eszközei, jelzésrendszere.
- 12.1.4. Állami protokoll fogalma, állami protokoll-lista, rangsorolás, szertartásrend, a tiszteletadás formái, állami szimbólumok szerepe.
- 12.1.5. Állami és diplomáciai protokoll találkozása, vegyes rangsorolás, magyar ház, idegen ház. Kitüntetések felhasználása nemzetközi kapcsolatépítésre.
- 12.1.6. Protokoll szolgálatok szerepe az állami vezetők nemzetközi szereplésének megszervezésében. Felsőszintű látogatások kategóriái, megszervezésének módja az előkészítéstől a lebonyolításig, együttműködés a biztonsági, sajtós, tolmács, egészségügyi stb. szakértőkkel.
- 12.1.7. Látogatási protokoll-programok készítésének módja a nyers első alaptól a végső változatig konkrét példák bemutatásával fogadó félként és külföldi utazást szervezőként.
- 12.1.8. Öltözködés, viselkedéskultúra, vendéglátás, álló és ültetett események a felsőszintű látogatások és diplomáciai kapcsolatok szolgálatában.
- 12.1.9. Konferenciaszervezés meghívástól elszámolásig, meghívó, résztvevők és a sajtó akkreditációja, repülőtéri (határon történő) fogadás, összekötő tisztek, kísérők felkérése, gépkocsi-konvojok összeállítása, gépkocsibeosztás készítése, szállás biztosítása, konferencia-helyszín kiválasztása, technikai és biztonsági aspektusok figyelembe vétele, nyelvi rezsim kiválasztása, tolmácsolás biztosítása, étkezések megszervezése, kulturális programok nyújtása, a közreműködő csapat létszámigénye, megszervezése.

12.2. Angolul – English:

- 12.2.1. Establishment of interstate relations, recognition of states, dangers of relationships with unrecognized entities, protocol status of international organizations.
- 12.2.2. Accreditation, immunity and privileges of diplomatic agents showcased by specific international examples, relationship between diplomacy and secret services.
- 12.2.3. The difference between diplomatic and consular relations, the means of diplomatic contact, the signaling system.
- 12.2.4. Concept of state protocol, list of state protocols, ranking, order of ceremonies, forms of reverence, role of state symbols.
- 12.2.5. Meeting of state and diplomatic protocols, mixed rankings, Hungarian house, foreign house. Using honors to build international relationships.
- 12.2.6. The role of protocol services in organizing the international role of state leaders. Categories of top-level visits, how to organize them from preparation to execution, cooperation with

security, press, interpreter, health, etc. experts.

- 12.2.7. Creation of visitation protocol-programs from the raw first to the final version, with specific examples as a host and a tour operator abroad.
- 12.2.8. Dressing, behavioral culture, hospitality, standing and seated events for top-level visits and diplomatic relations.
- 12.2.9. Conference organization from invitation to account, invitation, attendee and press accreditation, airport (border) reception, liaison officers, asking attendants, car convoy assembly, car usage-schedules, reservation of accommodation, selection of conference venue, consideration of technical and security aspects, language selection, provision of interpretation, organization of meals, provision of cultural programs, staff requirements of the participating team and organization of that.

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 4. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

Részvétel az órák 75%-án és a kötelező szakirodalom ismerete a gyakorlati órákon. A tárgy félévközi gyakorlati jeggyel zárul. A félévközi jegy a tantárgy tanulmányi követelményeinek félévközi, folyamatos értékelésén alapul. Ehhez az órákon való aktivitás (25%), a szakirodalom ismerete (25%) és a félév végi felmérés (50%) járulnak hozzá. Igazolt nagyobb számú hiányzás esetén beadandó elemző dolgozat elkészítésével teljesíthető a félév.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A kurzus teljesítéséhez a vonatkozó szakirodalom ismerete, folyamatos feldolgozása szükséges.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

Részvétel az órák 75%-án és a kötelező szakirodalom ismerete a gyakorlati órákon. A tárgy félévközi gyakorlati jeggyel zárul. A félévközi jegy a tantárgy tanulmányi követelményeinek félévközi, folyamatos értékelésén alapul. Ehhez az órákon való aktivitás (25%), a szakirodalom ismerete (25%) és a félév végi felmérés (50%) járulnak hozzá. Igazolt nagyobb számú hiányzás esetén beadandó elemző dolgozat elkészítésével teljesíthető a félév.

16.2. Az értékelés:

Részvétel az órák 75%-án és a kötelező szakirodalom ismerete a gyakorlati órákon. A tárgy félévközi gyakorlati jeggyel zárul. A félévközi jegy a tantárgy tanulmányi követelményeinek félévközi, folyamatos értékelésén alapul. Ehhez az órákon való aktivitás (25%), a szakirodalom ismerete (25%) és a félév végi felmérés (50%) járulnak hozzá. Igazolt nagyobb számú hiányzás esetén beadandó elemző dolgozat elkészítésével teljesíthető a félév.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges gyakorlati jegy (GYJ).

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Protokoll a közigazgatásban III. könyv, NEMZETI KÖZSZOLGÁLATI EGYETEM 2018. (szerk: Bába Iván) <https://vtkk.uni-nke.hu/szakiranyu-tovabbkepzesek/szakiranyu-tovabbkepzesi-szakok/kozszolgalmati-protokoll/tananyag>

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Gyarmati Ildikó - Protokoll kalauz ISBN: 9789639615977

Budapest, 2021.01.05.

Dr. Zachar Péter Krisztián, PhD,
egyetemi docens sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** ÁNKDM13
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Stratégiai és regionális tanulmányok (angol nyelven is)
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Strategic and Regional Studies
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 5 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 50% gyakorlat, 50% elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Kormányzás és vezetés MA -
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar, Nemzetközi Kapcsolatok és Diplomácia Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Nagyné Dr. Rózsa Erzsébet, PhD, egyetemi tanár
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (14 EA + 14 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 16 (8 EA + 8 GY)
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 2 (1 EA + 1 GY)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A főbb regionális elméletek ismertetése után a világ főbb régióinak ismertetése/feldolgozása: Európa, Közép-Európa, Közel-Kelet, Kelet-Ázsia, Dél-Ázsia, Afrika, Amerika. A térségek definiálása után azok stratégiai kérdéseinek elemzése. az egyes régiók feldolgozása alapvetően 4 szempontból történik: 1. a régió a nemzetközi rendszerben, 2. a régió belső folyamatai, konfliktusai, 3. a régió és az EU/NATO, 4. a régió és Magyarország kapcsolatai.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): Based on the main theories of regionalism the main regions of the world are presented and analysed: Europe, Central Europe, the Middle East, East Asia, South Asia, Africa and America. Based on the definition of the regions, their strategic issues are analysed basically along four aspects: 1. the region in the international system, 2. inner processes and conflicts of the region, 3. the region and the EU/NATO, 4. the relations of the region and Hungary.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása: rendelkezik a régiók kijelölését meghatározó fontosabb információkkal, ismeri a térségek fő jellemzőit, adatait, a térségek fő együttműködési kereteit, illetve konfliktusait, ismeri a magyar nemzetstratégia alapkérdéseit, ismeri Európa, az európai régiók és a nemzetközi politika stratégiai kérdéseit, ismeri a kormányzati, gazdaságpolitikai és innovációs folyamatok nemzetközi tapasztalatait.

Képességei: képes a térség folyamatainak jellemzésére, elemzésére, képes Magyarország térséghez vagy annak egy részéhez való viszonyainak jellemzésére, elemzésére, stratégiai tervezés és elemzés, absztrakciós képesség, az Európai Unió valamely hivatalos idegen nyelven szakmai tárgyalóképesség.

Attitűdje: nyitott és kritikus gondolkodás, eredménycentrikus szemlélet.

Autonómiája és felelőssége: tetteiért felelősséget vállal, beosztottjainak teljesítményéért is vállalja a felelősséget, a feladatokat delegálni tudja, a felelősséget el tudja osztani, képes bizalmat adni és mások bizalmát elnyerni.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: of designating regions, of the main characteristics, cooperation frameworks and conflicts of regions, of the place and connection points of regions in the international system, of the regional connections of Hungary, the policies and strategies defining them. of the basic questions of the Hungarian national strategy, of the strategic questions of Europe, the European regions and international politics, of understanding the basic processes of international economic and foreign trade connections, of understanding the institutional system of the state, the frameworks of constitutional and public law and the values of the Fundamental Law, of the international experiences of governance, economic policy and innovative processes, of the relevant national and international literature and methodology to do some scientific research.

Capabilities: to characterize and analyse the processes of the region, to introduce and analyse the integrity in the international system / or the peripheral place of the region, to characterize and analyse Hungary's connections to the region or to its part, system-level approach, complex thinking, strategic planning and analysis, abstract thinking, comprehensive approach, complex problem solving, to negotiate in any of the official languages of the European Union.

Attitude: open-minded and critical thinking, goal-oriented approach.

Autonomy and responsibility: responsible for their own actions and taking responsibility for their employees' performance, for delegating tasks, sharing responsibilities, providing and gaining trust, for winning colleagues, inspiring them to reach new goals, working for and together with them as a leader.

11. Előtanulmányi követelmények: -

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum:

12.1. Magyarul:

- 12.1.1. Főbb regionális elméletek.
- 12.1.2. A térségek definiálása.
- 12.1.3. Európa régió ismertetése/feldolgozása, stratégiai kérdéseinek elemzése.
- 12.1.4. Közép-Európa régió ismertetése/feldolgozása, stratégiai kérdéseinek elemzése.
- 12.1.5. Közel-Kelet régió ismertetése/feldolgozása, stratégiai kérdéseinek elemzése.
- 12.1.6. Kelet-Ázsia régió ismertetése/feldolgozása, stratégiai kérdéseinek elemzése.
- 12.1.7. Dél-Ázsia régió ismertetése/feldolgozása, stratégiai kérdéseinek elemzése.
- 12.1.8. Afrika régió ismertetése/feldolgozása, stratégiai kérdéseinek elemzése.
- 12.1.9. Amerika régió ismertetése/feldolgozása, stratégiai kérdéseinek elemzése.

12.2. Angolul – English:

- 12.2.1. Main regional theories.
- 12.2.2. Defining the regions.
- 12.2.3. Exposition/elaboration of the Europe region, analyzing its strategic questions.
- 12.2.4. Exposition/elaboration of the Central Europe region, analyzing its strategic questions.
- 12.2.5. Exposition/elaboration of the Middle East region, analyzing its strategic questions.
- 12.2.6. Exposition/elaboration of the East Asia region, analyzing its strategic questions.
- 12.2.7. Exposition/elaboration of the South Asia region, analyzing its strategic questions.

12.2.8. Exposition/elaboration of the Africa region, analyzing its strategic questions.

12.2.9. Exposition/elaboration of the America region, analyzing its strategic questions.

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 1. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

Követelmény a tanórákon történő részvétel. A hallgató köteles a foglalkozások legalább 75%-án részt venni. Az elfogadható hiányzások mértéke 25%, az e feletti távolmaradás esetén a tantárgy oktatója által meghatározott feladatot szükséges teljesíteni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A foglalkozások során órai munka és csapatmunka, valamint házi feladatok.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

A gyakorlati jegy megszerzéséhez szükséges a gyakorlatvezető által a foglalkozásokon megjelölt szakirodalom, szemelvények feldolgozása, megismerése, valamint a webinárium keretében hozzáférhető előadások anyagának ismerete, esettanulmányok készítése.

16.2. Az értékelés:

A gyakorlati jegy megszerzéséhez szükséges a gyakorlatvezető által a foglalkozásokon megjelölt szakirodalom, szemelvények feldolgozása, megismerése, valamint a webinárium keretében hozzáférhető előadások anyagának ismerete, esettanulmányok készítése.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges gyakorlati jegy (GYJ).

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Barry Buzan: Regions and Powers: The Structure of International Security. Cambridge University Press, Cambridge, 2009
2. Háda Béla - N. Rózsa Erzsébet (szerk.): Regionális tanulmányok (egyetemi jegyzet) Nemzeti Közszerzői Egyetem, Budapest, 2016,
3. Háda Béla - Tóth Péter (szerk.): Regionális biztonsági tanulmányok (egyetemi jegyzet) Nemzeti Közszerzői Egyetem, Budapest, 2014,

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Samuel P. Huntington: A civilizációk összecsapása és a világrend átalakulása. Európa Könyvkiadó Kft, Budapest, 2018
2. Henry Kissinger: Világrend. Antall József Tudásközpont, Budapest, 2015
3. Francis Fukuyama: The End of History and the Last Man. Free Press, 1992 (A történelem vége és az utolsó ember. Európa Kiadó, 2018)

Budapest, 2021.01.05.

Nagyné Dr. Rózsa Erzsébet, PhD,
egyetemi tanár sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** ÁKKTM14
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Stratégiai kormányzás és közpolitikai tervezés
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Strategic governance and public policy planning
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 5 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 67% gyakorlat, 33% elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Kormányzás és vezetés MA -
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar, Kormányzástani és Közpolitikai Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Kaiser Tamás Géza, PhD, egyetemi docens
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 42 (14 EA + 28 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 24 (12 EA + 12 GY)
  - 8.2. **heti óraszám - nappali munkarend:** 3 (1 EA + 2 GY)
  - 8.3. **Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők:** -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A tárgy a kormányzás stratégiai és operatív elemeit a politika és a közigazgatás átfogó viszonyrendszerén keresztül, a fejlődését és működését meghatározó kontextuális tényezők és trendek transzdiszciplináris megközelítésével mutatja be. A stratégiai kormányzás egyrészt a politikai kormányzást kiváltó prezidencializálódás, a kormányzati központ működése, a stratégiai tervezés, másrészt az összkormányzati koordináció és kommunikáció oldaláról vizsgálja. Az operatív kormányzást a közpolitikai ciklus szakaszaihoz igazodó, gyakorlati tevékenységként értelmezi, amelyben kiemelten tárgyalja az ágazati szintű tervezés és döntés-előkészítés folyamatát, szereplőit és intézményeit. Végül konkrét hazai és nemzetközi gyakorlatok feldolgozásával, önálló projektmunka keretében arra keres választ, hogy milyen jogi- és szervezetszabályozó eszközök, koordinációs és egyeztetési formák, kormányzati menedzserképességek biztosítják a két szint hatékony összekapcsolódását és egymásra hatását.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): The course presents the strategic and operational elements of governance through a comprehensive interrelationship between politics and public administration, with a transdisciplinary approach to contextual factors and trends that determine its development and functioning. Strategic governance is examined on the one hand by presidentialisation that triggers political governance, by the operation of the government center, by strategic planning, on the other hand by the coordination and communication of the whole government. It interprets operational governance as a practical activity that is adjusted to the phases of the public policy cycle, in which it focuses on the sector-level planning and decision-making process, its actors and institutions. Finally, by working on specific domestic and international practices, it seeks, through its own project work, what legal and organizational regulatory tools, coordination and consultation forms, and governmental management capabilities ensure the effective integration and interaction of the two levels.
10. **Elérendő kompetenciák (magyarul):**

Tudása: ismeri a kormányzás hatékonyságának feltételeit, modelljeit, gyakorlati kérdéseit, ismeri a kormányzati stratégiai tervezés és a fejlesztéspolitika tapasztalatait, ismeri és alkalmazza a szervezeti hatékonyság és teljesítmény mérésének hazai és nemzetközi tapasztalatait, releváns hazai és nemzetközi szakirodalom ismerete, tudományos kutatómunkához szükséges módszertani ismeretekkel rendelkezik.

Képességei: nemzetstratégiai szintű gondolkodás, stratégiai tervezés és elemzés, absztrakciós képesség, átfogó megközelítés, komplex problémakezelés, intézkedések előzetes és utólagos komplex hatáselemzése, információs rendszerek alkalmazása, munkabíráás, monotóniatúrás.

Attitűdje: optimizmus, pozitív beállítottság, ambíció és kíváncsiság, igény az élethosszig tartó szakmai továbbképzésre.

Autonómiája és felelőssége: tetteiért felelősséget vállal, beosztottjainak teljesítményéért is vállalja a felelősséget.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: the prerequisites, models and practical issues of effective governance, the history of strategic planning in government and development policies, the domestic and international best practices of improving organizational efficiency and performance, the relevant national and international professional literature and the methodologies that are necessary for scientific research.

Capabilities: comprehending issues on the national strategy level, strategic planning and analysis, abstraction, complex approach and problem solving, evaluating the complex impact assessment of the efficiency of measures before and after their application, applying information systems, heavy workload and tolerating monotony.

Attitude: optimism, a positive attitude, ambition and curiosity, an ambition for a lifelong professional development.

Autonomy and responsibility: he/she takes responsibility for his/her own actions as well as for the performance of his/her subordinates.

11. Előtanulmányi követelmények: -

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum:

12.1. Magyarul:

- 12.1.1. A kormányzás stratégiai és operatív elemei. (4 óra)
- 12.1.2. A kormányzás fejlődését és működését meghatározó kontextuális tényezők és trendek. (5 óra)
- 12.1.3. A stratégiai kormányzás prezidencializálódása. (4 óra)
- 12.1.4. A kormányzati központ működése. (5 óra)
- 12.1.5. A stratégiai tervezés. (5 óra)
- 12.1.6. Az összkormányzati koordináció és kommunikáció. (5 óra)
- 12.1.7. Az operatív kormányzás. (5 óra)
- 12.1.8. Az ágazati szintű tervezés és döntés-előkészítés folyamata, szereplői és intézményei. (5 óra)
- 12.1.9. Konkrét hazai és nemzetközi gyakorlatok feldolgozása - önálló projektmunka. (4 óra)

12.2. Angolul – English:

- 12.2.1. The strategic and operational elements of governance. (4 lessons)
- 12.2.2. The contextual factors and trends that determine the development and functioning of governance. (5 lessons)
- 12.2.3. The presidentialisation of strategic governance. (4 lessons)

- 12.2.4. The operation of the government center. (5 lessons)
- 12.2.5. The strategic planning. (5 lessons)
- 12.2.6. The coordination and communication of the whole government. (5 lessons)
- 12.2.7. The operational governance. (5 lessons)
- 12.2.8. The sector-level planning and decision-making process, its actors and institutions. (5 lessons)
- 12.2.9. Specific domestic and international practices – independent project work. (4 lessons)

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 3. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

Követelmény a tanórákon történő részvétel. A hallgató köteles a foglalkozások legalább 75%-án részt venni. Az elfogadható hiányzások mértéke 25%, az e feletti távolmaradás esetén a tantárgy oktatója által meghatározott feladatot szükséges teljesíteni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A foglalkozások során órai munka és csapatmunka, valamint házi feladatok.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

A gyakorlati jegy megszerzéséhez szükséges a gyakorlatvezető által a foglalkozásokon megjelölt szakirodalom, szemelvények feldolgozása, megismerése, valamint a webinárium keretében hozzáférhető előadások anyagának ismerete, esettanulmányok készítése.

16.2. Az értékelés:

A gyakorlati jegy megszerzéséhez szükséges a gyakorlatvezető által a foglalkozásokon megjelölt szakirodalom, szemelvények feldolgozása, megismerése, valamint a webinárium keretében hozzáférhető előadások anyagának ismerete, esettanulmányok készítése.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges gyakorlati jegy (GYJ).

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Kaiser Tamás (szerk.): A modern kormányzás koncepcionális és közpolitikai keretei. Dialóg Campus Kiadó, 2019. ISBN:978-615-5945-92-2
2. Sárközy Tamás: Kormányzástan. Adalékok a viszonylag jó kormányzáshoz. A kormányzástan (governológia) tudományának tankönyvszerű és monografikus feldolgozása. hvgorac Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2017, ISBN 978 963 258 3136

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Csink Lóránt: Mozaikok a hatalommegosztáshoz. Jogtudományi monográfiák 5. Sorozatszerkesztő: Schanda Balázs. PÁZMÁNY PRESS, Budapest, 2014, ISBN 978-963-308-187-7
2. Körösenyi András (szerk.): A magyar politikai rendszer-nyedszázad után. Osiris-MTA Társadalom-tudományi Kutatóközpont, Politikatudományi Intézet, Budapest, 2015, ISBN 978-963-418-004-3
3. Kaiser Tamás (szerk.): A jó állam mérhetősége II. Dialóg Campus Kiadó, 2016, ISSN 2498-8146

Budapest, 2021.01.05.

Dr. Kaiser Tamás Géza, PhD,
egyetemi docens sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** ACITM04
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Üzleti kapcsolatok menedzsmentje – vállalatvezetés (angol nyelven is)
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Business management - corporate governance
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 3 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 50% gyakorlat, 50% elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Kormányzás és vezetés MA -
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar, Civilisztikai Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Auer Ádám, PhD, egyetemi docens
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 28 (14 EA + 14 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 16 (8 EA + 8 GY)
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 2 (1 EA + 1 GY)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A gazdasági életben sorozatosan visszatérő vállalati botrányok elindítottak egy olyan gazdasági jogi gondolkodást, melynek célja egy olyan eszköz kidolgozása, mely alkalmas arra, hogy a vállalati visszaéléseket ex ante, a vállalat működése alatt kezelje. Ezzel elkerülhetőek azok a nagyméretű vállalati fizetésképtelenségek, melyek túlmutatnak a hagyományos gazdasági társaságon, és következményeit a társadalom széles köre viseli. A corporate governance azt az eszközrendszert jelenti, mellyel egy gazdasági társaságok irányítanak és ellenőriznek. A corporate governance eredményei a köztulajdonban (állami, önkormányzati) álló gazdálkodó szervezetek működtetése során is alkalmazhatóak. A kurzus során a hallgatók átfogó képet kapnak a corporate governance nemzetközi tendenciáiról és az uniós jogi és hazai helyzetéről. A tantárgy célja, hogy megismertesse a hallgatókat a felelős társaságirányítás főbb kérdéseivel, és alkalmasak legyenek az ilyen típusú problémák azonosítására és megoldására. Az elméleti alapelvek áttekintése után, a kurzusban egy „online” dinamikus esettanulmány segítségével mutatjuk be egy fiktív kisvállalat irányításával kapcsolatos elméleti és gyakorlati kihívásokat. A kurzus elején, a hallgatók útmutatást kapnak a szimulációs program rezidens részének a saját gépükre való telepítésében. Ezt a programot fogjuk használni végig a félév során és a csoportos feladatok teljesítésére is. Az előadásokon és a szimulációs programon kívül vendégelőadók és egy vállalatlátogatás segíti a kurzus által lefedett ismeretkörök elsajátítását. A kurzus sikeres elvégzése hozzásegíti a hallgatókat a vállalatirányításban sikeresen használt koncepciók és modellek alapos megértéséhez és alkalmazásához.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): Corporate scandals recurring continuously in the economic life have triggered a new perspective in economic law which aims to provide a tool suitable for handling corporate abuse ex ante while the corporation is in operation. This way large scale corporate insolvencies can be avoided, which are beyond the limit of

traditional corporations and their consequences are extensively borne by the society. Corporate governance means a set of tools which are used to manage and control corporations. Results of corporate governance can be applied in the operation of corporations in public property (state or municipal). In the course students get an overall picture of the international tendencies, EU and national laws of corporate governance. The course aims to familiarize students with the main questions of responsible corporate governance and enable them to identify and solve its questions. After examining the theoretical principles, theoretical and practical challenges of a fictional small enterprise are presented through a dynamic “online” case study. At the beginning of the course students get some guidance how to install the resident part of the simulation on their own computer. Students use this software to complete group tasks throughout the semester. Besides lectures and the simulation game, guest lecturers and a field visit at a corporation help students gain knowledge about the topic. By completing the course students will thoroughly understand and become able to apply the concepts and models used successfully in corporate governance.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása: átlátja a nemzetközi gazdasági és külgazdasági kapcsolatok alapvető folyamatait, ismeri az állami versenyképesség jó gyakorlatait a szervezeti hatékonyság és teljesítmény fejlesztésének és mérésének hazai és nemzetközi tapasztalatait, releváns hazai és nemzetközi szakirodalom ismerete, tudományos kutatómunkához szükséges módszertani ismeretekkel rendelkezik.

Képességei: átfogó megközelítés, komplex problémakezelés.

Attitűdje: nyitott és kritikus gondolkodás, intuíció és módszeresség.

Autonómiája és felelőssége: a vezetői munkát folyamatos tanulásnak tekinti, saját hibáiból tanul, képes tanácsot kérni és másokat meghallgatni.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: of understanding the basic processes of international economic and foreign trade connections, of understanding the institutional system of the state, the frameworks of constitutional and public law and the values of the Fundamental Law, of good practices of state competitiveness and the national and international experiences of developing and measuring organizational efficiency and performance, of the relevant national and international literature and methodology to do some scientific research.

Capabilities: system-level approach, complex thinking, strategic planning and analysis, abstract thinking, comprehensive approach, complex problem solving.

Attitude: open-minded and critical thinking, intuition and methodology.

Autonomy and responsibility: for considering their work as service, acting with humbleness, respect for and serving people, for considering leadership work as continuous learning, learning from their own mistakes, asking for advice, and listening to others.

11. Előtanulmányi követelmények: -

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum:

12.1. Magyarul:

- 12.1.1. A corporate governance fogalma.
- 12.1.2. A corporate governance eredményeinek alkalmazása a köztulajdonú (állami, önkormányzati) gazdálkodó szervezetekben.
- 12.1.3. A corporate governance nemzetközi tendenciái.
- 12.1.4. A corporate governance uniós jogi és hazai helyzete.
- 12.1.5. A felelős társaságirányítás főbb kérdései.
- 12.1.6. „Online” dinamikus esettanulmány.
- 12.1.7. Szimulációs program bemutatása.

- 12.1.8. Csoportos feladatok teljesítésére a programban.
- 12.1.9. Vendégelőadók.
- 12.1.10. Vállalatlátogatás.

12.2. Angolul – English:

- 12.2.1. Concept of corporate governance.
- 12.2.2. Applying the results of corporate governance in publicly owned (state, municipal) business organizations.
- 12.2.3. International trends in corporate governance.
- 12.2.4. EU law and domestic situation of corporate governance.
- 12.2.5. Main issues of corporate governance.
- 12.2.6. "Online" dynamic case study.
- 12.2.7. Presentation of simulation program.
- 12.2.8. Perform group tasks in the program.
- 12.2.9. Guest lecturers.
- 12.2.10. Company-visits.

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 4. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

Követelmény a tanórákon történő részvétel. A hallgató köteles a foglalkozások legalább 75%-án részt venni. Az elfogadható hiányzások mértéke 25%, az e feletti távolmaradás esetén a tantárgy oktatója által meghatározott feladatot szükséges teljesíteni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A foglalkozások során órai munka és csapatmunka, valamint házi feladatok.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

A gyakorlati jegy megszerzéséhez szükséges a gyakorlatvezető által a foglalkozásokon megjelölt szakirodalom, szemelvények feldolgozása, megismerése, valamint a webinárium keretében hozzáférhető előadások anyagának ismerete.

16.2. Az értékelés:

A gyakorlati jegy megszerzéséhez szükséges a gyakorlatvezető által a foglalkozásokon megjelölt szakirodalom, szemelvények feldolgozása, megismerése, valamint a webinárium keretében hozzáférhető előadások anyagának ismerete.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges gyakorlati jegy (GYJ).

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. AUER Ádám: Corporate governance – állami részvétellel működő gazdálkodó szervezetek Nemzeti Közszolgálati Egyetem, Budapest 2015.
2. MNV Zrt. Felelős Vállalatirányítási Ajánlások (órán kiadott részei)
3. AUER Ádám: Corporate governance – a felelős társaságirányítás jelenkori dimenziói. Dialóg

Campus, Budapest, 2017.

4. AUER Ádám – PAPP Tekla: A corporate governance jelentősége a köztulajdonban lévő gazdasági társaságoknál Jogtudományi Közöny2017/5. 210-219.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. KECSKÉS András: Felelős társaságirányítás (corporate governance) hvgorac, Budapest 2011.
2. HORVÁTH M. Tamás: Felelős társaságirányítás – közszektorban? Gazdaság és Jog, 2013/1. 12-16.
3. SÁRKÖZY Tamás: A korai privatizációtól a késői vagyontörvényig hvgorac, Budapest, 2009.
4. ANGYAL Ádám: Vállalatok társadalmi felelőssége, felelős társaságirányítás. Kossuth Kiadó, Budapest, 2009

Budapest, 2021.01.05.

Dr. Auer Ádám, PhD,
egyetemi docens sk.

TANTÁRGYI PROGRAM

1. **A tantárgy kódja:** ÁTKTM41
2. **A tantárgy megnevezése (magyarul):** Vezetői személyiségfejlesztés - önismereti tréning
3. **A tantárgy megnevezése (angolul):** Management skills development – self-awareness training
4. **Kreditérték és képzési karakter:**
  - 4.1. 5 kredit
  - 4.2. a tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke: 67% gyakorlat, 33% elmélet
5. **A szak(ok), szakirányok/specializációk megnevezése (ahol oktatják):** Kormányzás és vezetés MA -
6. **Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar, Társadalmi Kommunikáció Tanszék
7. **A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Császár-Nagy Noémi, PhD, egyetemi docens
8. **A tanórák száma és típusa**
  - 8.1. **össz óraszám/félév:**
    - 8.1.1. nappali munkarend: 42 (14 EA + 28 GY)
    - 8.1.2. levelező munkarend: 20 (8 EA + 12 GY)
  - 8.2. heti óraszám - nappali munkarend: 3 (1 EA + 2 GY)
  - 8.3. Az ismeret átadásában alkalmazandó további sajátos módok, jellemzők: -
9. **A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** A vezetéstudomány megközelíthető az akadémiai elmélet oldaláról, ahol közel százféle vezetési iskola szemléletét és gyakorlati útmutatóit lehet megismerni az ókortól napjainkig; másodsorban a sikeres vezetéshez gyorsított eljárást ígérő kézikönyvek „szakácskönyv” logikájából. Előbbinek nehéz a hasznosíthatósága, utóbbi a pszichológia tudományok presztízsét rombolja. A vezetővé válás folyamat, amely a szakmai képzés mellett a vezetési alapismeretek elsajátításával indul és lelkét az önismeret alkotja. E kurzussal az a célunk, hogy abban segítsük a hallgatót, mit kell feltétlenül ismerjen és tudjon, használjon és gyakoroljon ahhoz, hogy hatékony vezetővé váljék. A gyakorlatorientált, sajátélmény alapú tréning kiemelt célja: vezetői kompetenciáink, elképzelt életstílusunk, önismeretük és pályaválasztásunk közötti kapcsolat tudatosítása, konfliktuskezelési módjaink, vezetői szerepeink, motiválási és együttműködési készségünk, stratégia alkotási, ellenőrzési és delegálási, teljesítmény elvárási, értékelési és ösztönzési módszereink feltárása és fejlesztése. A gyakorlatok alatt szimulált problémákat vetnek fel a trénernek, amelyek megoldása a résztvevők különböző nézeteinek kifejezésével, ütköztetésével történik. A modellhelyzetek lejátszása arra készíti a tagokat, hogy észleljék saját maguk és a társak egymásra gyakorolt hatását és hogy egymásra hatva képesek legyenek közös megoldás felé törekedni. Mindemelett önismereti céllal kérdőívek, önfeltáró papírceruza eljárások bevonására és értelmezésére is sor kerül.

A tantárgy szakmai tartalma (angolul) (Course description): Leadership science can be accessed from academic theory, where you can learn about the approaches and practical guides of nearly a hundred different leadership schools from antiquity to the present day; and second, the manuals with logic of the "cookbook" promising a fast track to successful leadership. The first method is difficult to exploit, the second destroys the prestige of the psychological sciences. Becoming a leader is a process, which starts with the acquisition of basic leadership skills alongside vocational training and is based on self-knowledge. The aim of this course is to help the student

know what he or she needs to know and learn, use and practice in order to become an effective leader. The main aim of our practice-oriented, self-experience based training: to make one aware of the relationship between our leadership competencies, our imagined lifestyles, our self-knowledge and our career paths, and to explore and develop our conflict management practices, our leadership roles, our motivation and collaboration skills, our strategy creation, control and delegation, output-expectations, evaluation and incentive approaches. During the exercises, simulated problems are raised by the trainers, which are solved by expressing and colliding different views of the participants. Playing model situations forces members to perceive their own and their peers' influence on one another, and to interact with each other to work towards a common solution. In addition, questionnaires and self-discovery paper-pencil procedures will be included and interpreted for self-awareness purposes.

10. Elérendő kompetenciák (magyarul):

Tudása: ismeri a szervezeti hatékonyság és teljesítmény fejlesztésének vezetői feladatait, rendelkezik a megfelelő és hatékony vezetői személyiséghez szükséges elméleti ismeretekkel és rálátással saját fejlesztendő területeire, felelős azok alakításáért, ismeri a különböző vezetési stílusokat, ösztönzési lehetőségeket, ismeri az egyéni és a csoporton belüli, csoportok közötti konfliktusok kezelési módszereit.

Képességei: képesség mások inspirálására és motiválására, többszemponúság, empátia, csoportmunka, hatékony együttműködés, meggyőzőképesség, hatékony kommunikáció, hatékony döntéshozatal.

Attitűdje: önbecsülés, önbizalom, magas szintű önismeret, önkontroll és önkritika.

Autonómiája és felelőssége: a vezetői munkát folyamatos tanulásnak tekinti, saját hibáiból tanul, képes tanácsot kérni és másokat meghallgatni.

Elérendő kompetenciák (angolul) (Competences – English):

Knowledge: the managerial tasks of development of organizational effectiveness and performance, possesses the theoretical knowledge that is needed for an effective and appropriate leader-personality, aware of the areas in which he/she needs to improve, responsible for shaping them, the different managerial styles, the incentives, the methods of conflict management of individuals, within a group and between groups.

Capabilities: inspiring and motivating others, the concept of multi-aspect, empathy, teamwork, effective cooperation, convincing others and communicating efficiently, effective decision-making.

Attitude: self-esteem, self-confidence, high level of self-knowledge, self-control and self-criticism.

Autonomy and responsibility: he/she regards leadership tasks as a continuous learning process. He/she can learn from his/her own mistakes and he/she is able to ask for advice and listen to others.

11. Előtanulmányi követelmények: -

12. A tantárgy tananyagának leírása, tematika. Description of the subject, curriculum:

12.1. Magyarul:

- 12.1.1. A gyakorlatorientált, sajátélmény alapú tréning fogalma.
- 12.1.2. Hatékony vezetővé váláshoz szükséges tulajdonságok elemzése.
- 12.1.3. Vezetői kompetenciák feltárása és fejlesztése.
- 12.1.4. Elképzelt életstílus feltárása és fejlesztése.
- 12.1.5. Önismeret és pályaválasztás közötti kapcsolat tudatosítás.
- 12.1.6. Konfliktuskezelési módok feltárása és fejlesztése.
- 12.1.7. Vezetői szerepek feltárása és fejlesztése.

- 12.1.8. Motiválási és együttműködési készségek feltárása és fejlesztése.
- 12.1.9. Stratégia alkotási módszerek feltárása és fejlesztése.
- 12.1.10. Ellenőrzési és delegálási módszerek feltárása és fejlesztése.
- 12.1.11. Teljesítmény elvárasi módszerek feltárása és fejlesztése.
- 12.1.12. Értékelési és ösztönzési módszerek feltárása és fejlesztése.
- 12.1.13. Modellhelyzetek lejátszása.
- 12.1.14. Önismereti kérdőívek.
- 12.1.15. Önfeltáró papír-ceruza eljárások.

12.2. Angolul – English:

- 12.2.1. The concept of practice-oriented, self-experience training.
- 12.2.2. Analyzing the qualities which are needed to become an effective leader.
- 12.2.3. Exploration and development of leadership competences.
- 12.2.4. Exploration and development of imaginary lifestyles.
- 12.2.5. Raising awareness of the relationship between self-knowledge and career choice.
- 12.2.6. Exploration and development of conflict management methods.
- 12.2.7. Exploration and development of leadership roles.
- 12.2.8. Exploration and development of motivation and collaboration skills.
- 12.2.9. Exploration and development of strategy creation methods.
- 12.2.10. Exploration and development of control and delegation methods.
- 12.2.11. Exploration and development of performance expectation methods.
- 12.2.12. Exploration and development of evaluation and incentive methods.
- 12.2.13. Playing model situations.
- 12.2.14. Self-knowledge questionnaires.
- 12.2.15. Self-discovery paper-pencil procedures.

13. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: 4. félév

14. A tanórákon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás pótlásának lehetősége:

Követelmény a tanórákon történő részvétel. A hallgató köteles a foglalkozások legalább 75%-án részt venni. Az elfogadható hiányzások mértéke 25%, az e feletti távolmaradás esetén a tantárgy oktatója által meghatározott feladatot szükséges teljesíteni.

15. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje:

A foglalkozások során órai munka és csapatmunka, valamint házi feladatok.

16. Az értékelés, az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei:

16.1. Az aláírás megszerzésének feltételei:

A gyakorlati jegy megszerzéséhez szükséges a gyakorlatvezető által a foglalkozásokon megjelölt szakirodalom, szemelvények feldolgozása, megismerése, valamint a webinárium keretében hozzáférhető előadások anyagának ismerete.

16.2. Az értékelés:

A gyakorlati jegy megszerzéséhez szükséges a gyakorlatvezető által a foglalkozásokon megjelölt

szakirodalom, szemelvények feldolgozása, megismerése, valamint a webinárium keretében hozzáférhető előadások anyagának ismerete.

16.3. A kreditek megszerzésének feltételei:

A kreditek megszerzésének feltétele az aláírás megszerzése és legalább elégséges gyakorlati jegy (GYJ).

17. Irodalomjegyzék:

17.1. Kötelező irodalom:

1. Gazdag Miklós (1994) Vezetéslélektan. Budapesti Műszaki Egyetem, Budapest.
2. Gulyás László (2012) A vezetéstudomány alapjai. Szegedi Egyetem Kiadó. Szeged.
3. Hitt, W. (1988) A mestervezető. Országos Műszaki Információs Központ Kiadó. Budapest
4. Klein Sándor (2001) Vezetés- és szervezetpszichológia. SHL könyvek. Budapest
5. Moritz, M., Ferguson A. (2016) Vezetés. HVG Könyvek. Budapest.
6. Schmidt, E., Rosenberg, J., Eagle, A. (2019) Trillion Dollar Coach: The Leadership Playbook of Silicon Valley's Bill Campbell. Harper Collins Publishes.

17.2. Ajánlott irodalom:

1. Bakacsi Gyula (1998) Szervezeti magatartás és vezetés. KJK, Budapest.
2. Dobák Miklós (1996) Szervezeti formák és vezetés. KJK, Budapest.
3. Angyal Ádám (1999) A vezetés mesterfogásai. Kossuth Kiadó, Budapest.
4. Lappanits Árpád (2002) (szerk.) A vezetés alapkérdései. Comenius Bt., Budapest.
5. Ternovszky Ferenc (1999) Nemzetközi vezetési és szervezési ismeretek, Szókratész Külgazdasági Akadémia, Budapest.

Budapest, 2021.01.05.

Dr. Császár-Nagy Noémi, PhD,
egyetemi docens sk.